
Vergaderjaar 2022–2023

36 350 J

Wijziging van de begrotingsstaat van het Deltafonds voor het jaar 2023 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota)

Nr. 2

MEMORIE VAN TOELICHTING

INHOUDSOPGAVE

A.	ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVOORSTEL	3
B.	BEGROTINGSTOELICHTING	4
1	Leeswijzer	4
2	De Producten	6
2.1	Overzicht belangrijke uitgaven- en ontvangstenmutaties	6
2.2	Overzicht Coalitieakkoordmiddelen Rutte IV	8
3	Productartikelen	9
3.1	Artikel 1 Investeren in waterveiligheid	9
3.2	Artikel 2 Investeren in zoetwatervoorzieningen	14
3.3	Artikel 3 Exploitatie, onderhoud en vernieuwing	16
3.4	Artikel 4 Experimenteren cf. art. III Deltawet	18
3.5	Artikel 5 Netwerkgebonden kosten en overige uitgaven	19
3.6	Artikel 6 Bijdragen andere begrotingen Rijk	23
3.7	Artikel 7 Investeren in waterkwaliteit	24
4	Bijlagen	27
4.1	Bijlage 1: Verdiepingsbijlage	27
4.2	Bijlage 2: Projectoverzichten	41

A. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVORSTEL

Wetsartikelen 1 tot en met 3

De begrotingsstaten die onderdeel zijn van de Rijksbegroting, worden op grond van [artikel 2.3, eerste lid](#), van de Comptabiliteitswet 2016 elk afzonderlijk bij wet vastgesteld en derhalve ook gewijzigd. Het onderhavige wetsvoorstel strekt ertoe om voor het jaar 2022 wijzigingen aan te brengen in:

1. de begrotingsstaat van het Deltafonds.

De in de begrotingsstaten opgenomen begrotingsartikelen worden in onderdeel B van deze memorie van toelichting toegelicht (de zgn. begrotingstoelichting).

De Minister van Infrastructuur en Waterstaat,

M.G.J. Harbers

B. BEGROTINGSTOELICHTING

1 Leeswijzer

Algemeen

Naar aanleiding van de motie van de leden Van Helvert en Van Veldhoven (Kamerstukken II 2015–2016 [34 475 XII, nr. 12](#)) worden bij alle begrotingsartikelen op het Mobiliteitsfonds en Deltafonds groter dan € 1 miljard de begrotingsmutaties boven de € 5 miljoen toegelicht. Dit heeft als praktische uitwerking dat bij de artikelen tussen de € 200 miljoen en € 1 miljard de ondergrens voor technische mutaties ook neerwaarts is bijgesteld. Voor beleidsmatige mutaties was er bij de artikelen van deze omvang reeds sprake van een ondergrens van € 5 miljoen.

Tabel 1 Ondergrenzen conform RBV

Omvang begrotingsartikel (stand ontwerpbegroting) in € miljoen	Beleidsmatige mutaties (ondergrens in € miljoen)	Technische mutaties (ondergrens in € miljoen)
< 50	1	2
=> 50 en < 200	2	4
=> 200 < 1000	5	10
=> 1000	10	20

Mede naar aanleiding van overleg met uw Kamer zijn in aanvulling op deze regelgeving voor dit fonds de onderstaande punten verwerkt voor de eerste suppletoire begroting.

- Het opnemen van gedetailleerde projectinformatie in de suppletoire begrotingen conform begroting en jaarverslag (brief van 4 november 2009 naar aanleiding van toezegging verbetering informatievoorziening bij WGO van 24 juni 2009); Kamerstukken II 2009–2010, [32 123 A, nr. 8](#))
- Het inzicht in de budgetten van de verkenningen en planuitwerkingprogramma's wordt vergroot door begrotingsmutaties expliciet in de MIRT tabellen zichtbaar te maken op projectniveau (toezegging WGO van 22 juni 2011);
- Mutaties op de beschikbare budgetten worden in de (niet voorge schreven) verdiepingsbijlage op artikelonderdeelniveau voor de volledige looptijd tot en met 2035 inzichtelijk gemaakt.

Opbouw

Dit wetsvoorstel kent een opbouw waarbij afhankelijk van de informatie vraag- en behoefte verder kan worden ingezoomd. Deze verdiepingslag is als volgt opgebouwd.

- Allereerst is de begrotings(wet)staat voor het Deltafonds voor het jaar 2022 opgenomen. Deze dient ter autorisatie van de mutaties die op artikelniveau in de verplichtingen-, uitgaven- en ontvangstenramingen worden voorgesteld.
- Daarna is eerst op hoofdlijnen (paragraaf 2.1) inzicht verstrekt in de belangrijkste budgettaire voorstellen die leiden tot wijziging van de begroting. Hiermee kan snel een indruk worden verkregen van de inhoud van dit wetsvoorstel.

- Via de artikelsgewijze toelichting (paragraaf 3) worden alle beleidsmatig relevante mutaties op het niveau van het artikelonder-deel zichtbaar gemaakt, en waar zinvol en relevant, ook toegelicht. Dit rekening houdend met de norm zoals hierboven is aangegeven.
- Als onderdeel van de artikelsgewijze toelichting is in de verdiepings bijlage (paragraaf 4.1) door middel van een meerjarige mutatietabel op artikelonderdeelniveau de aansluiting gemaakt tussen de vorige stand van de begroting en de nu voorgestelde stand. Dit voor de volledige looptijd van het fonds.
- Tenslotte zijn in de verdiepingsbijlage (paragraaf 4.2) van dit wetsvoorstel de MIRT projecttabellen met de realisatieprojecten alsmede de verkenningen en planuitwerking programma's opgenomen waarin de begrotingsmutaties op projectniveau zichtbaar zijn gemaakt. Deze (meerjarige) MIRT-tabellen zijn in ieder geval voorzien van toelichtingen indien sprake is:
 - van een wijziging (anders dan door de verwerking van prijsbijstelling) in het taakstellend projectbudget groter dan 10% of meer dan € 10 miljoen;
 - van een wijziging groter dan 1 jaar in de oplevering van het project.

2 De Producten

2.1 Overzicht belangrijke uitgaven- en ontvangstenmutaties

Tabel 2 Belangrijkste suppletoire uitgavenmutaties 2023 (Eerste suppletoire begroting) (bedragen x € 1 miljoen)

	Art.	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2028 t/m 2036
Vastgestelde begroting 2023		1.908,4														0,0
Belangrijkste suppletoire mutaties:																0,0
1. Saldo 2022 uitgavenartikelen	div.	213,8														0,0
2. CA Beekdalen	1	8,1	9,7	15,4												0,0
3. Generale kasschuif	1	–	–													0,0
		133,3	180,1	63,4	250,0											0,0
4. Kasschuif binnen Deltafonds	div.	7,0	9,2	3,8	–10,0	–8,2	–1,8									–1,8
5. Overboekingen ministeries	div.	–5,0	–0,4	–0,2	–0,2											0,0
6. Overboeking hoofdstuk XII	div.	3,6	2,5	2,9	2,2	2,2	1,7	1,7	1,7	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	11,9
7. Prijscompensatie 2022	div.	14,1	14,2	14,2	10,6	11,2	10,5	10,5	10,5	10,7	10,7	10,6	10,8	10,5	10,6	95,3
8. Desalderingen	div.	14,1														0,0
9. CA middelen instandhouding	5				224,9	223,0	223,0	223,0	223,0	265,5	265,5	265,5	265,5	265,5	265,5	2.261,6
10. Generale taakstelling	div.	–21,2	–26,4	–24,8	–22,2	–24,2	–23,7	–23,7	–23,7	–23,7	–23,7	–23,7	–23,7	–23,7	–23,7	–213,1
Stand 1e suppletoire begroting 2023		2.009,5	–171,2	74,8	455,3	204,0	209,6	211,4	211,5	253,6	253,6	253,5	253,7	253,5	253,5	2.153,9

Tabel 3 Belangrijkste suppletoire ontvangstenmutaties 2023 (Eerste suppletoire begroting) (bedragen x € 1 miljoen)

	Art.	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2028 t/m 2036
Vastgestelde begroting 2023		1.908,4														0,0
Belangrijkste suppletoire mutaties:																0,0
1. Saldo 2022	5.10	231,5														0,0
1. Saldo 2022 ontvangstenartikelen	div.	–17,7														
2. CA Beekdalen	6	8,1	9,7	15,4												0,0
3. Generale kasschuif	6	–	–													0,0
		133,3	180,1	63,4	250,0											0,0
4. Kasschuif binnen Deltafonds	div.	7,0	9,2	3,8	–10,0	–8,2	–1,8									–1,8
5. Overboekingen ministeries	div.	–5,0	–0,4	–0,2	–0,2											0,0
6. Overboeking hoofdstuk XII	div.	3,6	2,5	2,9	2,2	2,2	1,7	1,7	1,7	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	11,9
7. Prijscompensatie 2022	div.	14,1	14,2	14,2	10,6	11,2	10,5	10,5	10,5	10,7	10,7	10,6	10,8	10,5	10,6	95,3
8. Desalderingen	div.	14,1														0,0
9. CA middelen instandhouding	5				224,9	223,0	223,0	223,0	223,0	265,5	265,5	265,5	265,5	265,5	265,5	2.261,6
10. Generale taakstelling	div.	–21,2	–26,4	–24,8	–22,2	–24,2	–23,7	–23,7	–23,7	–23,7	–23,7	–23,7	–23,7	–23,7	–23,7	–213,1
Stand 1e suppletoire begroting 2023		2.009,5	–171,2	74,8	455,3	204,0	209,6	211,4	211,5	253,6	253,6	253,5	253,7	253,5	253,5	2.153,9

Toelichting

1. Saldo 2022

- De begroting van het Deltafonds vertoont over het jaar 2022 een voordelig saldo van € 231,5 miljoen. Dit saldo wordt gevormd door de saldering van de in dat jaar gerealiseerde uitgaven en ontvangsten. Het voordelig saldo wordt in 2023 als verhoging van de ontvangsten geboekt op het artikelonderdeel 5.10 Saldo van de afgesloten rekeningen. In dit wetsvoorstel is naast deze ontvangstenverhoging ook het volledig voordelig saldo op de juiste uitgaven- en ontvangstenartikelen (producten) begrotingstechnisch verwerkt, uitgavenartikelen verhoogd met € 213,8 miljoen en de ontvangstenartikelen verlaagd met € -17,7 miljoen.
2. CA Beekdalen
Dit betreft de 1e tranche overboekingen van de CA-gelden die op de aanvullende post Beekdalen staan bij het ministerie van Financiën. Deze 1e tranche bedraagt € 33 miljoen waarvan € 8,1 miljoen in 2023 wordt ontvangen.
 3. Generale kasschuif
Ten laste van het generaal beeld wordt € 133 miljoen naar latere jaren doorgeschoven. Daarmee komt de over/onderprogrammering uit op een overprogrammering in 2022 van € 82,7 miljoen.
 4. Kasschuif binnen Deltafonds
Om binnen het Deltafonds tot een sluitende programmering te komen, zijn budgettair neutrale kasschuiven over de diverse jaren noodzakelijk. Door middel van een kasschuif via artikel 01.02 Ontwikkeling waterveiligheid worden de bedragen in de juiste jaren geplaatst.
 5. Overboekingen ministeries
Dit betreft de overboekingen van en naar andere begrotingshoofdstukken binnen de Rijksbegroting. De grootste overboekingen betreffen een bijdrage van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat voor het project Wind op Zee € 4,7 miljoen en een overboeking naar ministerie LNV in het kader van Programmatische Aanpak Grote Wateren. € -2 miljoen. Een bedrag van € 8,2 miljoen wordt teruggeboekt naar de generaal middelen omdat de kosten voor herstel schade Hoogwater Limburg lager zijn uitgevallen.
 6. Overboeking hoofdstuk XII
Voor de uitvoering van verschillende programma's is in 2023 in totaal € 3,6 miljoen overgeboekt vanuit de beleidsbegroting van lenW naar het Deltafonds. Het gaat om diverse overboekingen, zowel van als naar hoofdstuk XII. Deze overboekingen worden in de artikelsgewijze toelichting nader toegelicht.
 7. Prijscompensatie 2022
Jaarlijks wordt besloten of de overheidsuitgaven van de Rijksbegroting gecorrigeerd worden voor prijsontwikkelingen. Dit betreft een aanvulling, op basis van nacalculatie, op de toegekende prijsbijstelling 2022 op die vanuit Hoofdstuk XII wordt overgeheveld naar het Deltafonds en de indexatie van de bijdragen Waterchappen aan het HWBP.
 8. Desalderingen
In 2023 wordt aan verschillende projecten binnen het Deltafonds een bijdrage van derden toegevoegd. Het gaat met name om bijdragen aan het HWBP.
 9. CA middelen instandhouding
Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar paragraaf 2.2 Coalitieakkoordmiddelen Rutte IV.
 10. Generaal taakstelling
Bij deze Eerste suppletore begroting wordt invulling gegeven aan de taakstelling ten behoeve van de rijksbrede opgave. Het aandeel van lenW bedraagt in 2023 € 136 oplopend naar € 191 miljoen per jaar met

structurele doorwerking vanaf 2028. Verdeeld over de drie begrotingen gaat het om € 149 miljoen per jaar voor het Mobiliteitsfonds, € 24 miljoen per jaar voor het Deltafonds en € 18 miljoen per jaar voor Hoofdstuk XII. De taakstelling ten laste van het Deltafonds bedraagt t/m 2037 € 355 miljoen.

2.2 Overzicht Coalitieakkoordmiddelen Rutte IV

Tabel 4 Overzicht toegekende middelen Coalitieakkoord (bedragen x € 1 miljoen)

	Totaal	2023	2024	2025	2026	2027	2028 t/m 2036
Beekdalen	33,2	8,1	9,7	15,4			
Instandhouding	2.694,7				224,9	223,0	2.246,8

Beekdalen

Binnen het Coalitieakkoord kabinet Rutte IV zijn middelen gereserveerd voor verschillende doelen binnen het Deltafonds. Bij eerste suppletoire begroting 2023 is er in totaal € 33,2 miljoen toegevoegd aan het Deltafonds voor het project Beekdalen.

Instandhouding infrastructuur

In het Coalitieakkoord zijn extra middelen beschikbaar gesteld voor exploitatie, onderhoud en vernieuwing van de Rijksinfrastructuur. Met deze mutatie worden de resterende middelen instandhouding Deltafonds vanuit de aanvullende post overgeboekt naar het Deltafonds voor de jaren 2026-structureel (artikel 5.04 Reserveringen). De middelen zullen worden ingezet voor de instandhouding van onze dijken, duinen en dammen.

3 Productartikelen

3.1 Artikel 1 Investeren in waterveiligheid

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 5 Budgettaire gevolgen van uitvoering art. 1 Investeren in waterveiligheid (bedragen x € 1.000)										
1	Investeren in waterveiligheid	Stand Ontwerp Begroting (1)	Mutaties Via NvW'en Amende- menten (2)	Stand Vastge- stelde Begroting (3)	Mutaties 1e Suppletioire Begroting (4)	Stand 1e Suppletioire Begroting (5)	Mutaties 2024 (7)	Mutaties 2025 (8)	Mutaties 2026 (9)	Mutaties 2027 (10)
	Verplichtingen	1.430.969		1.430.969	- 65.784	1.365.185	372.571	106.832	306.449	109.403
	Uitgaven	653.117		653.117	- 96.187	556.930	- 63.402	139.874	189.090	124.239
1.01	Grote projecten waterveiligheid	122.013		122.013	- 45.293	76.720	- 893	50.729	691	1.149
	Programma HWBP-2									
1.1.01	Waterschapsprojecten	112.355		112.355	- 50.349	62.006	917	50.000	515	169
	Programma HWBP-2									
1.1.02	Rijksprojecten	1.104		1.104	506	1.610	9	7		
1.1.03	Ruimte voor de rivier	7.068		7.068	1.451	8.519	319	609	- 2.684	1.046
1.1.04	Maaswerken	1.486		1.486	3.099	4.585	- 2.138	113	2.860	- 66
1.02	Ontwikkeling waterveiligheid	510.860		510.860	- 64.362	446.498	- 75.693	75.107	175.830	114.704
1.02.01	Planning waterveiligheid	51.448		51.448	- 13.668	37.780	- 9.277	- 13.868	80.039	20.890
	- Waarvan bijdrage aan agentschap RWS	1.863		1.863	75	1.938	403	834	833	4
1.02.02	Aanleg waterveiligheid	459.412		459.412	- 50.694	408.718	- 66.416	88.975	95.791	93.814
1.03	Studiekosten	20.244		20.244	13.468	33.712	13.184	14.038	12.569	8.386
1.03.01	Studie en onderzoekskosten	20.244		20.244	13.468	33.712	13.184	14.038	12.569	8.386
	- Waarvan bijdrage aan agentschap RWS				9.089	9.089				
	Ontvangsten	164.608		164.608	4.672	169.280	10.046	4.949	- 8.837	- 6.809
1.09	Ontvangsten investeren in waterveiligheid	164.608		164.608	4.672	169.280	10.046	4.949	- 8.837	- 6.809
	Ontvangsten waterschappen HWBP-2				0	0				
1.09.01	Ontvangsten waterschappen HWBP	164.608		164.608	2.137	166.745	10.046	4.949	- 8.837	- 6.809
1.09.03	Overige ontvangsten HWBP				0	0				
1.09.04	Overige aanleg ontvangsten				2.535	2.535				

Toelichting Verplichtingen

De lagere verplichtingen bij Voorjaarsnota van € -71,5 miljoen wordt met name veroorzaakt door de technische verwerking van het saldo 2022 (verhoging met € 20,7 miljoen), verschuiving van de verplichtingen naar latere jaren van € -128,5 miljoen en overboekingen vanuit andere artikelen € 35,7 miljoen. Daarnaast is prijscompensatie 2022 toegevoegd waarvan € 5,7 miljoen in 2023 en zijn er diverse kleinere boekingen die per saldo een verhoging van de verplichtingen betekenen van € 0,6 miljoen.

De verschuiving naar latere jaren van € -128,5 miljoen is met name naar aanleiding van herziene planningen van de keringbeheerders bij het HWBP en HWBP-2 en Rijksprojecten (€ -94,4 miljoen) en Rivierverruiming Rijn en Maas (€ -24,2 miljoen). Daarnaast zijn er diverse kleinere boekingen die leiden tot een verlaging van € -10 miljoen.

Uitgaven

Artikel 1.01 Grote projecten waterveiligheid

De verlaging van dit artikelonderdeel met € 45,3 miljoen is hoofdzakelijk opgebouwd uit volgende mutaties, een verhoging ad € 13,5 miljoen als gevolg van de verwerking van het saldo 2022, kasschuiven naar latere jaren van € -39,4 miljoen, desaldering € 0,6 miljoen en overboekingen binnen Deltafonds € -21,0 miljoen. Daarnaast is prijscompensatie 2022 toegevoegd waarvan € 1,0 miljoen in 2023.

Saldo 2022

De verhoging van het beschikbare budget bij Voorjaarsnota met € 13,5 miljoen is het gevolg van de technische verwerking van het saldo 2022.

Kasschuiven

Vanuit 2023 wordt aan latere jaren € 39,4 miljoen toegevoegd in verband met aanpassing van de uitvoeringsplanning. Bij het hoogwaterbeschermingsprogramma-2 is sprake van een kasschuif waarbij € 35,8 miljoen naar latere jaren wordt doorgeschoven. Deze kasmatige vertraging is nagenoeg geheel terug te voeren op het deelproject Markeermeerdijken. Daarnaast zijn er kleinere kasschuiven op de projecten Ruimte voor de rivier en Maaswerken.

Desaldering

De hogere ontvangst ad € 0,6 miljoen betreft de opbrengsten van vastgoed verkoop bij het project Ruimte voor de Rivier en Grensmaas.

Overboekingen binnen Deltafonds

Op het project Ruimte voor de rivier is een overschot van € 4,7 miljoen ontstaan doordat minder risico's zijn opgetreden dan aanvankelijk werd verwacht. In 2023 wordt € 2 miljoen overgeboekt naar de Investeringsruimte op artikel 5.03 en in 2026 € 2,7 miljoen. Het Hoogheemraadschap heeft voor het project HWBP-2 Markermeerdijken in 2022 een hogere subsidie aanvraag ingediend dat aanvankelijk verwacht. De hogere uitgaven in 2022 (€ 19 miljoen) zijn gecompenseerd door HWBP (artikelonderdeel 1.02) waar de subsidieaanvraag voor het project HWBP Zwolle in 2022 is uitgebleven. In 2027 wordt vanuit de investeringsruimte € 40 miljoen aan dit project toegevoegd. Met deze boeking wordt de € 19 miljoen weer teruggeboekt zodat de projecten weer beschikken over het oorspronkelijke projectbudget.

Artikel 1.02 Ontwikkeling waterveiligheid

De verlaging van dit artikelonderdeel met € -64,4 miljoen is hoofdzakelijk opgebouwd uit de volgende mutaties, een verhoging ad € 5,0 miljoen als gevolg van de verwerking van het saldo 2022, kasschuiven naar latere jaren van € -126,5 miljoen, desaldering € 21,5 miljoen en overboekingen binnen het Deltafonds € 30,9 miljoen. Daarnaast is prijscompensatie 2022 toegevoegd waarvan € 4,7 miljoen in 2023.

Saldo 2022

De verhoging van het beschikbare budget bij Voorjaarsnota met € 5,0 miljoen is het gevolg van de technische verwerking van het saldo 2022.

Kasschuiven

Om binnen een modaliteit de beschikbare bedragen in overeenstemming te brengen met de geactualiseerde programmering zijn budgettair neutrale kasschuiven over de diverse jaren noodzakelijk. De overprogrammering van het Deltafonds in de ontwerpbegroting 2023 bedroeg € 46,2 miljoen welke na verwerking van doorwerking saldo 2022 (€ 46,3 miljoen) € 92,5 miljoen bedraagt. Middels de geactualiseerde programmering wordt in 2023 een bedrag van € 143,0 miljoen ten gunste van de overprogrammering gebracht, waarmee deze uitkomt op een onderprogrammering van € 50,5 miljoen. Via het generale beeld wordt € 133,3 miljoen naar latere jaren overgeboekt. Daarmee komt de over/onderprogrammering uit op een overprogrammering in 2023 van € 82,8 miljoen.

Naast de ontwikkeling in de overprogrammering hebben de omvangrijkste kasschuiven betrekking op;

Hoogwaterbeschermingsprogramma: Op basis van de actuele prognoses van de beheerders (waterschappen) die de projecten voorbereiden en uitvoeren wordt vanuit 2023 € -86,5 miljoen verschoven naar latere jaren. Ten aanzien van de rijksprojecten wordt – 25,3 miljoen verschoven naar latere jaren.

Voor de aansluiting op de uitvoeringsplanning van het programma rivierverruiming Maas wordt vanuit 2023 € -24,1 miljoen verschoven naar latere jaren.

Daarnaast zijn er verschillende kleinere verschuivingen die leiden tot een verlaging van € -0,3 miljoen.

Overboekingen binnen Deltafonds

Het Hoogheemraadschap heeft voor het project HWBP-2 Markermeerdijken in 2022 een hogere subsidie aanvraag ingediend dat aanvankelijk verwacht. De hogere uitgaven (€ 19 miljoen) zijn in 2022 gecompenseerd door HWBP (artikelonderdeel 1.02) waar de subsidieaanvraag voor het project HWBP Zwolle in 2022 is uitgebleven. Met deze boeking wordt de € 19 miljoen weer teruggeboekt zodat de projecten weer beschikken over het oorspronkelijke projectbudget.

Vanuit de reserveringen (artikelonderdeel 5.04) worden de volgende bedragen aan dit artikelonderdeel toegevoegd voor de uitvoering van de betreffende regelingen:

- Integraal riviermanagement € 130,6 miljoen waarvan € 1,4 miljoen in 2023
- Rivierverruiming Maas € 35 miljoen waarvan € 1,1 miljoen in 2023
- Wettelijk BeoordelingsInstrumentarium € 15 miljoen waarvan € 5 miljoen in 2023
- Uitvoeringsprogramma regionale keringen € 7,7 miljoen waarvan € 3,5 miljoen in 2023

Vanuit de investeringsruimte (artikelonderdeel 5.03) wordt € 2,5 miljoen, waarvan 1,6 miljoen in 2023, overgeboekt ten behoeve van het project Renovatie monument de Vlieter.

€ 19 miljoen, waarvan € 2,5 in 2023, wordt vanuit de apparaatskosten Rijks-waterstaat interne kosten HWBP overgeboekt naar het uitvoeringsprogramma HWBP.

€ -2,9 miljoen wordt overgeboekt naar met name artikelonderdeel 1.03 Studiekosten voor het uitvoeren van het onderzoeksprogramma 2023 voor de water en bodemopgaven.

Diverse kleinere mutaties van per saldo verlaging € -1,2 miljoen.

Desalderingen

De hogere ontvangst ad € 21,5 miljoen heeft betrekking op verrekening van de projecten Dijkkring Noordelijke Maasvallei € 9,6 miljoen, Emanuelpolder € 1,0 miljoen, Sterke Lekdijk € 0,4 miljoen, Waaiersluis Gouda € 0,3 miljoenen Noordzeekanaal € 1,9 miljoen. Diverse kleinere ontvangsten van per saldo € 0,2 miljoen.

Daarnaast wordt € 33 miljoen ontvangen waarvan € 8,1 miljoen in 2023 voor het project Beekdalen. Dit betreft de eerste tranche overboekingen van de CA-gelden die op de aanvullende post Beekdalen staan bij het ministerie van Financiën.

Artikel 1.03 Studiekosten

De verhoging van dit artikelonderdeel met € 13,5 miljoen is hoofdzakelijk opgebouwd uit de volgende mutaties: een verhoging ad € 10,0 miljoen als gevolg van de verwerking van het saldo 2022, kasschuiven naar latere jaren van € -3,2 miljoen, overboeking van hoofdstuk XII € 0,8 miljoen, overboekingen binnen het Deltafonds € 6,3 miljoen en diverse kleinere boekingen € -0,3 miljoen.

Saldo 2022

De verhoging van het beschikbare budget bij Voorjaarsnota met € 10,0 miljoen is het gevolg van de technische verwerking van het saldo 2022.

Kasschuiven

Met de kasschuif van € -3,2 miljoen naar latere jaren, worden het beschikbare bedrag voor studiekosten in lijn gebracht met de programmering.

Overboekingen binnen Deltafonds

- € 2,6 miljoen wordt overgeboekt vanuit artikelonderdeel 1.02 Ontwikkeling waterveiligheid voor het uitvoeren van het onderzoeksprogramma 2023 voor de water en bodemopgaven.
- € 1,2 miljoen wordt overgeboekt vanuit artikelonderdeel 3.02 Onderhoud en vernieuwing voor de financiering van de opdracht validatie budgetbehoefte instandhouding.
- Vanuit de beleidsreservering CA Instandhouding voor de financiering van de beleidstafel Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie en MIRT-onderzoek Waterveiligheid in periode 2023-2028 wordt € 41,2 miljoen waarvan € 0,7 miljoen in 2023 overgeboekt vanuit artikelonderdeel 5.04 Reserveeringen.
- Diverse kleinere mutaties van per saldo een verhoging ad € 1,8 miljoen.

Overboeking van hoofdstuk XII

€ 1,3 miljoen wordt overgeboekt vanuit hoofdstuk XII voor het uitvoeren van het onderzoeksprogramma 2023 voor de water en bodemopgaven. Diverse kleinere mutaties van per saldo een verhoging ad € 2,1 miljoen.

3.2 Artikel 2 Investeren in zoetwatervoorzieningen

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 6 Budgettaire gevolgen van uitvoering art. 2 Investeren in zoetwatervoorziening (bedragen x € 1.000)										
2	Investeren in zoetwatervoorziening	Stand Ontwerp Begroting (1)	Mutaties Via NvW'en Amende- menten (2)	Stand Vastge- stelde Begroting (3)	Mutaties 1e Suppletoire Begroting (4)	Stand 1e Suppletoire Begroting (5)	Mutaties 2024 (7)	Mutaties 2025 (8)	Mutaties 2026 (9)	Mutaties 2027 (10)
	Verplichtingen	121.644		121.644	167.410	289.054	12.819	5.772	1.321	- 24.546
	Uitgaven	142.386		142.386	75.710	218.096	13.552	11.026	- 34.762	- 1.033
2.02	Ontwikkeling zoetwatervoorziening	137.886		137.886	73.986	211.872	13.971	10.009	- 34.762	- 1.033
2.02.01	Planning zoetwatervoorziening	0		0		0				
2.02.02	Aanleg zoetwatervoorziening	137.886		137.886	73.986	211.872	13.971	10.009	- 34.762	- 1.033
2.03	Studiekosten	4.500		4.500	1.724	6.224	- 419	1.017		
2.03.01	Studie en onderzoekskosten Deltaprogramma	4.500		4.500	1.724	6.224	- 419	1.017		
	- Waarvan bijdrage aan agentschap RWS				660	660				
Ontvangsten										

Toelichting Verplichtingen

De hogere verplichtingen bij Voorjaarsnota van € 167,4 miljoen wordt met name veroorzaakt door de technische verwerking van het saldo 2022 (verhoging met € 161,6 miljoen). Daarnaast zijn er kleinere mutaties van per saldo een verhoging € 5,8 miljoen.

Artikel 2.02 Ontwikkeling zoetwatervoorziening

De verhoging van dit artikelonderdeel met € 74,09 miljoen is hoofdzakelijk opgebouwd uit volgende mutaties, een verhoging ad € 76,6 miljoen als gevolg van de verwerking van het saldo 2022, kasschuiven naar latere jaren van € -1,0 miljoen en overboekingen binnen Deltafonds € -2,6 miljoen. Daarnaast is prijscompensatie 2022 toegevoegd waarvan € 1,1 miljoen in 2023 en zijn er kleinere mutaties van per saldo een verlaging € -0,1 miljoen.

Saldo 2022

De verhoging van het beschikbare budget bij Voorjaarsnota met € 76,6 miljoen is het gevolg van de technische verwerking van het saldo 2022.

Kasschuiven

De kasschuiven op investeringen zoetwatervoorziening betreffen voornamelijk het verschuiven van risicoreservering naar latere jaren.

Overboekingen binnen Deltafonds

Voor de uitvoering van het programma Slim Watermanagement (Slim WM) in de 2e fase van het Deltaprogramma Zoetwater (tot en met 2027) wordt € -5,4 miljoen waarvan € -1,1 miljoen in 2023 conform het Parapluplan Slim Watermanagement overgeboekt naar artikelonderdeel 5.01 Apparaatskosten Rijkswaterstaat.

Voor de uitvoering van het programma Strategie Klimaatbestendige Zoetwatervoorziening Hoofdwatersysteem wordt (tot en met 2027) € -3,3 miljoen waarvan € -0,8 miljoen in 2023 overgeboekt naar artikelonderdeel 5.01 Apparaatskosten Rijkswaterstaat.

Ter financiering van het project aanvoer Noordervaart wordt in 2024 en 2025 respectievelijk € -3 en – 3,9 miljoen overgeboekt naar artikelonderdeel 3.02 Onderhoud en vernieuwing.

Diverse kleinere boekingen van per saldo een verlaging van € -0,7 miljoen in 2023.

3.3 Artikel 3 Exploitatie, onderhoud en vernieuwing

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 7 Budgettaire gevolgen van uitvoering art. 3 Exploitatie, onderhoud en vernieuwing (bedragen x € 1.000)										
3	Exploitatie, onderhoud en vernieuwing	Stand Ontwerp Begroting (1)	Mutaties Via NvW'en Amende- menten (2)	Stand Vastge- stelde Begroting (3)	Mutaties 1e Suppletoire Begroting (4)	Stand 1e Suppletoire Begroting (5)	Mutaties 2024 (7)	Mutaties 2025 (8)	Mutaties 2026 (9)	Mutaties 2027 (10)
	Verplichtingen	363.954		363.954	27.519	391.473	28.867	- 44.693	12.703	- 4.153
	Uitgaven	371.642		371.642	15.419	387.061	16.731	- 38.213	22.737	3.632
3.01	Exploitatie	8.028		8.028	64	8.092	65	65	65	66
3.01.01	Exploitatie watermanagement	8.028		8.028	64	8.092	65	65	65	66
	- Waarvan bijdrage aan agentschap RWS	8.028		8.028	64	8.092	65	65	65	66
3.02	Onderhoud en vernieuwing	363.614		363.614	15.355	378.969	16.666	- 38.278	22.672	3.566
3.02.01	Onderhoud waterveiligheid	253.507		253.507	- 4.572	248.935	3.059	4.159	915	933
	- Waarvan bijdrage aan agentschap RWS	253.507		253.507	- 4.572	248.935	3.059	4.159	915	933
3.02.02	Onderhoud zoetwatervoorziening	94.939		94.939	761	95.700	3.178	4.065	31	31
	- Waarvan bijdrage aan agentschap RWS	94.939		94.939	761	95.700	3.178	4.065	31	31
3.02.03	Vernieuwing	15.168		15.168	19.166	34.334	10.429	- 46.502	21.726	2.602
	Ontvangsten				0	0				

Toelichting Verplichtingen

De hogere verplichtingen bij Voorjaarsnota van € 27,5 miljoen wordt met name veroorzaakt door de technische verwerking van het saldo 2022 (verhoging met € 7,4 miljoen), een verplichtingschuif vanuit latere jaren € 24,9 miljoen. Overboeking van € -8,2 miljoen naar de generale middelen met betrekking tot schade hoogwater Limburg. Daarnaast is prijscompensatie 2022 toegevoegd waarvan € 3,3 miljoen in 2023 en zijn er kleinere mutaties van per saldo een verhoging € 0,1 miljoen.

De verplichtingschuif bij Exploitatie, onderhoud en vernieuwing betreft deels het verschuiven van de risicoreservering van het project Stroomlijnen van 2023 naar 2024. In afwachting van de decharge wordt de risicoreservering naar 2024 geschoven. Het ander gedeelte betreft een verplichtingschuif ten behoeve van de projecten van Vervanging en Renovatie. Vooral de nieuwe projecten realisatie vervanging Pompen IJmuiden en planuitwerking Sifons en Duikers vragen een ander verplichtingenritme.

Artikel 3.02 Onderhoud en vernieuwing

De verhoging van dit artikelonderdeel met € 15,2 miljoen is hoofdzakelijk opgebouwd uit volgende mutaties: een verhoging ad € 7,5 miljoen als gevolg van de verwerking van het saldo 2022, kasschuiven vanuit latere jaren van € 12,8 miljoen, prijscompensatie 2022 € 3,2 miljoen en een overboeking van € -8,2 miljoen naar de generale middelen met betrekking tot schade hoogwater Limburg. Daarnaast zijn er diverse kleinere mutaties van per saldo een verhoging € 0,1 miljoen.

Saldo 2022

De verhoging van het beschikbare budget bij Voorjaarsnota met € 7,5 miljoen is het gevolg van de technische verwerking van het saldo 2022.

Kasschuiven

Het betreft een kasschuif voor de programmering vervanging en renovatie op basis van de actuele inschatting van het vervangings- en renovatieprogramma, onder andere het aanpassen van het kasritme van de vervanging pompen bij IJmuiden.

Overboeking hoogwater Limburg

De maatregelen om de schade als gevolg van het hoogwater van juli 2021 te herstellen is uitgevoerd. In totaal zijn er 2801 meldingen door RWS geregistreerd waar mogelijk sprake was van schade. Vrijwel alle meldingen zijn afgehandeld en betaald. Er resteert een bedrag van € -26,9 miljoen, waarvan € -8,2 miljoen op het Deltafonds, dat zal worden teruggegeven aan het Ministerie van Financiën.

3.4 Artikel 4 Experimenteren cf. art. III Deltawet

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 8 Budgettaire gevolgen van uitvoering art. 4 Experimenteren cf. art. III Deltawet (bedragen x € 1.000)										
4	Experimenteren cf. art. III Deltawet	Stand Ontwerp Begroting (1)	Mutaties Via NvW'en Amende- menten (2)	Stand Vastge- stelde Begroting (3)	Mutaties 1e Suppletoire Begroting (4)	Stand 1e Suppletoire Begroting (5)	Mutaties 2024 (7)	Mutaties 2025 (8)	Mutaties 2026 (9)	Mutaties 2027 (10)
	Verplichtingen	32.605		32.605	80.725	113.330	- 9.868	- 20.987	176.611	- 35.278
	Uitgaven	243.009		243.009	88.847	331.856	- 87.765	13.025	91.181	- 648
4.02	GIV/PPS	243.009		243.009	88.847	331.856	- 87.765	13.025	91.181	- 648
4.02.01	GIV/PPS	243.009		243.009	88.847	331.856	- 87.765	13.025	91.181	- 648
Ontvangsten										

Toelichting Verplichtingen

De hogere verplichtingen bij Voorjaarsnota van € 80,7 miljoen wordt met name veroorzaakt door de technische verwerking van het saldo 2022 (verhoging met € 118,5 miljoen) en een verplichtingenschuif naar latere jaren € -37,8 miljoen.

De verplichtingenschuif wordt voornamelijk veroorzaakt doordat het verplichtingenritme in overeenstemming wordt gebracht met de afspraken met de opdrachtnemer.

Artikel 4.02 GIV/PPS

De verhoging van dit artikelonderdeel met € 88,8 miljoen is hoofdzakelijk opgebouwd uit de volgende mutaties, een verhoging ad € 56 miljoen als gevolg van de verwerking van het saldo 2022 en een kasschuif vanuit latere jaren van € 32,8 miljoen.

Saldo 2022

De verhoging van het beschikbare budget bij Voorjaarsnota met € 56 miljoen is het gevolg van de technische verwerking van het saldo 2022.

Kasschuiven

De kasschuif wordt voornamelijk veroorzaakt doordat het kasritme in overeenstemming is gebracht met de afspraken met de opdrachtnemer.

In 2024 wordt € 10,7 miljoen aan het projectbudget toegevoegd vanuit de investeringsruimte (art. 5.04) ter financiering van gemaakte coronakosten.

3.5 Artikel 5 Netwerkgebonden kosten en overige uitgaven

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 9 Budgettaire gevolgen van uitvoering art. 5 Netwerkgebonden kosten en overige uitgaven (bedragen x € 1.000)										
5	Netwerkgebonden kosten en overige uitgaven	Stand Ontwerp Begroting (1)	Mutaties Via NvW'en Amendementen (2)	Stand Vastgestelde Begroting (3)	Mutaties 1e Suppletoire Begroting (4)	Stand 1e Suppletoire Begroting (5)	Mutaties 2024 (7)	Mutaties 2025 (8)	Mutaties 2026 (9)	Mutaties 2027 (10)
	Verplichtingen	384.511		384.511	- 21.019	363.492	- 55.046	- 64.709	191.424	71.039
	Uitgaven	384.515		384.515	- 23.255	361.260	- 56.294	- 65.957	190.176	69.381
5.01	Apparaat	264.444		264.444	5.244	269.688	4.090	2.033	1.785	2.088
5.01.01	Staf Deltacommissaris	1.905		1.905	- 104	1.801	- 400	- 400	- 400	5
5.01.02	Apparaatskosten RWS	262.539		262.539	5.348	267.887	4.490	2.433	2.185	2.083
	- Waarvan bijdrage aan agentschap RWS	262.539		262.539	5.348	267.887	4.490	2.433	2.185	2.083
5.02	Overige uitgaven	95.355		95.355	491	95.846	710	612	593	607
5.02.01	Overige netwerkgebonden uitgaven	93.449		93.449	751	94.200	591	593	574	588
	- Waarvan bijdrage aan agentschap RWS	93.449		93.449	751	94.200	591	593	574	588
5.02.02	Programma-uitgaven DC	1.906		1.906	- 260	1.646	119	19	19	19
5.03	Investeringsruimte	12.216		12.216	- 16.490	- 4.274	- 10.741	- 15.182	- 9.590	- 121.859
5.03.01	Programmaruimte	12.216		12.216	- 16.490	- 4.274	- 10.741	- 15.182	- 9.590	- 121.859
5.03.02	Beleidsruimte									
5.04	Reserveringen	12.500		12.500	- 12.500	0	- 50.353	- 53.420	197.388	188.545
5.04.01	Reserveringen	12.500		12.500	- 12.500	0	- 50.353	- 53.420	197.388	188.545
	Ontvangsten				231.527	231.527				
5.10	Saldo afgesloten rekeningen				231.527	231.527				

Toelichting Verplichtingen

De verlaging van het beschikbare budget met € -21,0 miljoen is gerelateerd aan de kasmutaties welke hieronder conform de normering worden toegelicht.

Artikel 5.01 Apparaat

De verhoging van dit artikelonderdeel met € 5,2 miljoen is hoofdzakelijk opgebouwd uit volgende mutaties, een verhoging ad € 0,4 miljoen als gevolg van de verwerking van het saldo 2022, overboeking van hoofdstuk XII € 1,3 miljoen, overboekingen ministeries € 3,3 miljoen. Daarnaast is prijscompensatie 2022 toegevoegd waarvan € 0,2 miljoen in 2023 en zijn er kleinere mutaties van per saldo een verhoging € 0,4 miljoen.

Saldo 2022

De verhoging van het beschikbare budget bij Voorjaarsnota met € 0,4 miljoen is het gevolg van de technische verwerking van het saldo 2022.

Overboeking van hoofdstuk XII

De overboekingen van hoofdstuk XII betreffen;

- In 2023 en 2024 wordt elk € 1,1 miljoen vanuit hoofdstuk XII aan het Apparaat RWS toegevoegd voor extra capaciteit voor het werk in het kader van Net op Zee. (Programma Verkenning Aanlanding Windenergie op Zee). Structureel wordt met ingang van 2024 € 1,2 miljoen vanuit hoofdstuk XII beschikbaargesteld voor Net op Zee.
- Dit betreft het lenW deel van € 23,5 miljoen waarvan € 0,9 miljoen in 2023 voor uitvoering van het programma Monitoring Onderzoek Natuurversterking Soortenbescherming (MONS). Dit programma heeft als doel de centrale vraag te beantwoorden of en hoe het veranderende gebruik van de Noordzee past binnen de ecologische draagkracht van de Noordzee.
- Diverse kleinere mutaties van per saldo € -0,7 miljoen

Overboekingen ministeries

Dit betreft een overboeking van EZK voor de opdracht .Wind op zee uit en Wind op zee ecologisch programma. Dit betreft een vergoeding van € 3,3 miljoen voor de in- en externe kosten in 2023.

Artikel 5.03 Investeringsruimte

De verlaging van dit artikelonderdeel met € 16,5 miljoen is hoofdzakelijk opgebouwd uit volgende mutaties, een verhoging ad € 3,8 miljoen als gevolg van de verwerking van het saldo 2022, kasschuiven vanuit latere jaren van € 3,0 miljoen, overboekingen binnen Deltafonds € -1,9 miljoen, en overboeking naar hoofdstuk XII € -0,3 miljoen. Een genrale ombuiging ten behoeve van het rijksbrede beeld van € -21,2 miljoen. Daarnaast zijn er kleinere mutaties van per saldo een verhoging € 0,2 miljoen.

Saldo 2022

De verhoging van het beschikbare budget bij Voorjaarsnota met € 3,8 miljoen is het gevolg van de technische verwerking van het saldo 2022.

Kasschuiven

Met de kasschuiven wordt de investeringsruimte in lijn gebracht met de programmering. De belangrijkste kasschuiven betreffen het naar latere jaren schuiven van de risicoreservering Strategische Capaciteits Management (SCM) € -15,8 miljoen en het naar voren halen van gelden ten behoeve van de risicoreservering Prijsontwikkelingen € 16,7 miljoen. Diverse kleinere mutaties van per saldo € 2,1 miljoen.

Overboekingen binnen Deltafonds

- De volgende overboekingen vinden plaats op de investeringsruimte;
- voor de financiering van beleidsreservering WBI 2024-2035 wordt in periode 2023-2030 € -37 miljoen, waarvan € -1,0 miljoen in 2023 vanuit de Investeringsruimte overgeboekt naar artikelonderdeel 5.04 Reserveringen;
 - voor de financiering van het programma-uitgavenbudget Staf DC in periode 2028-2037 wordt per jaar € -1,8 miljoen overgeboekt naar artikelonderdeel 5.02 Overige uitgaven;
 - voor de financiering van de beleidsreservering voor de Uitvoeringsagenda IJsselmeergebied in periode 2030-2037 wordt per jaar € -0,5 miljoen overgeboekt naar artikelonderdeel 5,04 Reserveringen.
 - de meevallers Ruimte voor de Rivier, Zandmaas, IJsselmeergebied en peilbesluit en Flakkeese Spuisluis, totaal € 13,6 miljoen waarvan € 2,3 miljoen in 2023 worden aan de investeringsruimte toegevoegd;

- voor de financiering van de areaalgroei beheer en onderhoud in de periode 2032-2037 wordt € -33,1 miljoen overgeboekt naar de reservering areaalgroei op artikel 1.02 Ontwikkeling waterveiligheid;
- voor de financiering van Klimaatadaptatie in periode 2023-2030 wordt € -14,4 miljoen, waarvan € -0,2 miljoen in 2023 overgeboekt naar artikelonderdeel 1.03 Studiekosten;
- voor de financiering van coronakosten Afsluitdijk wordt in 2024 € -10,7 miljoen overgeboekt naar artikelonderdeel 4.02 GIV/PPS;
- voor de dekking van de hogere kosten voor het project Markermeerdijk Hoorn-Edam-Amsterdam wordt in 2027 € -40 miljoen overgeboekt naar artikelonderdeel 1.01 Grote projecten waterveiligheid;
- De indexering 2022 ten aanzien van het HWBP is voor het jaar 2037 niet goed geëxtrapoleerd. Om dit te corrigeren wordt € -7,9 miljoen overgeboekt naar artikelonderdeel 1.02 Ontwikkeling waterveiligheid;
- voor de financiering van de verkenning Rivierklimaatpark IJsselpoort in periode 2024-2026 wordt € -2,1 miljoen overgeboekt naar artikelonderdeel 1.02 Ontwikkeling waterveiligheid;
- voor de financiering van de Uitvoeringsagenda IJsselmeergebied wordt € -3,4 miljoen waarvan € -0,4 miljoen in 2023 overgeboekt naar artikelonderdeel 1.03 Studiekosten;
- voor de financiering van Duurzame Blauwe Economie wordt € -2,4 miljoen waarvan € -0,3 miljoen in 2023 overgeboekt naar artikelonderdeel 7.03 Studiekosten;
- voor financiering van de hogere kosten renovatie monument de Vlieter op de afsluitdijk wordt € -2,5 miljoen waarvan € -1,6 miljoen in 2023 overgeboekt naar artikelonderdeel 1.02 Ontwikkeling waterveiligheid.
- Diverse kleinere mutaties per saldo verlaging € -0,7 miljoen.

Overboeking naar hoofdstuk XII

In de periode 2023-2025 wordt € 0,6 miljoen, waarvan € 0,3 miljoen in 2023 overgeboekt naar hoofdstuk XII ten behoeve van de ILT voor de opdracht vergunningverlening Afsluitdijk.

Generale taakstelling

Bij deze Eerste suppletoire begroting wordt invulling gegeven aan de taakstelling ten behoeve van de rijksbrede opgave. Het aandeel van IenW bedraagt in 2023 € 136 oplopend naar € 191 miljoen per jaar met structurele doorwerking vanaf 2028. Verdeeld over de drie begrotingen gaat het om € 149 miljoen per jaar voor het Mobiliteitsfonds, € 24 miljoen per jaar voor het Deltafonds en € 18 miljoen per jaar voor Hoofdstuk XII. De taakstelling ten laste van het Deltafonds bedraagt t/m 2037 € 355 miljoen.

Artikel 5.04 Reserveringen

De verlaging van dit artikelonderdeel met € 12,5 miljoen is hoofdzakelijk opgebouwd uit volgende mutaties overboekingen binnen Deltafonds € -12,6 miljoen en een kasschuiven € 0,1 miljoen.

Kasschuiven

Met de kasschuiven worden de beschikbare bedragen voor reserveringen in lijn gebracht met de programmering. Er worden vanuit de periode 2023-2028 € -85,1 miljoen verschoven naar latere jaren.

Overboekingen binnen Deltafonds

De volgende overboekingen vinden plaats op de reserveringen;

- Voor de financiering van beleidsreservering WBI 2024-2035 wordt in periode 2023-2030 € 37 miljoen, waarvan € 1 miljoen in 2023 vanuit de Investeringsruimte overgeboekt naar artikelonderdeel 5.04 Reserveringen;
- Voor de financiering van de beleidsreservering voor de Uitvoeringsagenda IJsselmeergebied in periode 2030-2037 wordt per jaar € 0,5 miljoen van uit de investeringsruimte overgeboekt naar artikelonderdeel 5,04 Reserveringen;
- In verband met de afronding van het project toetsing regionale keringen valt in 2023 € 0,8 miljoen vrij. Deze middelen vloeien terug naar de financieringsbron beleidsreservering Rijkskanaaldijken;
- Integraal Riviermanagement € -130,8 miljoen waarvan € -1,4 miljoen in 2023;
- Rivierverruiming Maas € -35 miljoen waarvan € -1,1 miljoen in 2023
- WBI € -15 miljoen waarvan € -5 miljoen in 2023;
- Uitvoeringsprogramma regionale keringen € -7,7 miljoen waarvan € -3,5 miljoen in 2023;
- Voor de financiering van Programmatische Aanpak Grote Wateren in periode 2023-2025 wordt € -14 miljoen waarvan € -2 miljoen in 2023 overgeboekt naar artikelonderdeel 7.02 Ontwikkeling waterkwaliteit;
- Vanuit de beleidsreservering CA Instandhouding voor de financiering van de beleidstafel Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie en MIRT-onderzoek Waterveiligheid in periode 2023-2028 wordt € -41,2 miljoen waarvan € -0,7 miljoen in 2023 overgeboekt naar artikelonderdeel 1.03 Studiekosten
- Voor de financiering van Actualisatie Deltascenario's in periode 2023 en 2024 wordt € -0,6 miljoen waarvan € -0,5 miljoen in 2023, naar artikelonderdeel 5.02 Overige uitgaven ;
- Voor de financiering van onderzoek Zandwinning IJsselmeergebied in 2023 € 0,3 miljoen overgeboekt naar artikelonderdeel 1.03 Studiekosten.
- In het Coalitieakkoord van het kabinet Rutte IV zijn onder andere voor instandhouding van het bestaande netwerk middelen gereserveerd. De resterende middelen instandhouding Deltafonds worden vanuit de aanvullende post overgeboekt naar het Deltafonds (artikel 5.04 Reserveringen). In 2026 wordt € 224,9 miljoen aan het Deltafonds toegevoegd oplopen naar structureel € 265,4 miljoen. De middelen zullen worden ingezet voor de instandhouding van onze dijken, duinen en dammen.

3.6 Artikel 6 Bijdragen andere begrotingen Rijk

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 10 Budgettaire gevolgen van uitvoering art. 6 Bijdragen andere begrotingen Rijk (bedragen x € 1.000)										
6	Bijdragen andere begrotingen Rijk	Stand Ontwerp Begroting (1)	Mutaties Via NvW'en Amende- menten (2)	Stand Vastge- stelde Begroting (3)	Mutaties 1e Suppletoire Begroting (4)	Stand 1e Suppletoire Begroting (5)	Mutaties 2024 (7)	Mutaties 2025 (8)	Mutaties 2026 (9)	Mutaties 2027 (10)
	Ontvangsten	1.743.840		1.743.840	- 135.203	1.608.637	- 181.567	69.845	464.088	210.822
6.09	Ten laste van begroting lenW	1.743.840		1.743.840	- 135.203	1.608.637	- 181.567	69.845	464.088	210.822
6.09.01	Ten laste van begroting lenW	1.743.840		1.743.840	- 135.203	1.608.637	- 181.567	69.845	464.088	210.822

Toelichting

De verlaging van het artikelonderdeel is voornamelijk het gevolg van overboekingen naar andere ministeries en naar de beleidsbegroting van lenW. Voor een nadere toelichting is bij de uitgavenartikelen een toelichting opgenomen.

3.7 Artikel 7 Investeren in waterkwaliteit

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 11 Budgettaire gevolgen van uitvoering art. 7 Investeren in waterkwaliteit (bedragen x € 1.000)										
7	Investeren in waterkwaliteit	Stand Ontwerp Begroting (1)	Mutaties Via NvW'en Amende- menten (2)	Stand Vastge- stelde Begroting (3)	Mutaties 1e Suppletoire Begroting (4)	Stand 1e Suppletoire Begroting (5)	Mutaties 2024 (7)	Mutaties 2025 (8)	Mutaties 2026 (9)	Mutaties 2027 (10)
	Verplichtingen	130.952		130.952	64.449	195.401	24.891	17.172	4.584	4.706
	Uitgaven	113.779		113.779	40.498	154.277	5.985	15.043	- 3.145	8.442
7.01	Ontwikkeling Kaderrichtlijn Water	58.791		58.791	13.029	71.820	18.747	- 1.553	- 21.047	- 8.188
7.01.01	Real.progr.Kaderrichtlijn water	58.791		58.791	13.029	71.820	18.747	- 1.553	- 21.047	- 8.188
7.02	Ontwikkeling waterkwaliteit	38.144		38.144	7.883	46.027	- 9.232	15.036	7.726	13.930
7.02.01	Aanleg waterkwaliteit	31.857		31.857	3.013	34.870	- 9.884	14.996	7.548	13.508
7.02.02	Planning waterkwaliteit	6.287		6.287	4.870	11.157	652	40	178	422
	- Waarvan bijdrage aan agentschap RWS	2.305		2.305	1.103	3.408	613	5	3	3
7.03	Studiekosten waterkwaliteit	16.844		16.844	19.586	36.430	- 3.530	1.560	10.176	2.700
7.03.01	Studiekosten waterkwaliteit	16.844		16.844	19.586	36.430	- 3.530	1.560	10.176	2.700
	- Waarvan bijdrage aan agentschap RWS				6.980	6.980	4.140	4.500	1.500	1.000
	Ontvangsten				36	36	328	4	26	

Toelichting Verplichtingen

De hogere verplichtingen bij Voorjaarsnota van € 64,4 miljoen wordt met name veroorzaakt door de technische verwerking van het saldo 2022 verhoging met € 90,6 miljoen, verplichtingschuiven € -32,2 miljoen, overboekingen naar ministeries € -1,2 miljoen, overboekingen binnen Deltafonds € 3,2 miljoen en overboekingen van Hoofdstuk XII € 3,2 miljoen. Daarnaast is prijscompensatie 2022 toegevoegd waarvan € 0,8 miljoen in 2023.

De verschuiving naar latere jaren van € -32,3 miljoen betreft actualisatie van de programmering. Het betreft in hoofdzaak de Kaderrichtlijn Water € -16,3 miljoen, getij Grevelingen € -6,3 miljoen en waterzuivering € 4,5 miljoen. Daarnaast zijn er diverse kleinere boekingen die leiden tot een verlaging van € -5,1 miljoen.

Artikel 7.01 Ontwikkeling Kaderrichtlijn Water

De verhoging van dit artikelonderdeel met € 13,0 miljoen is hoofdzakelijk opgebouwd uit volgende mutaties, een verlaging ad € -3,2 miljoen als gevolg van de verwerking van het saldo 2022, kasschuiven van uit latere jaren van € 15,7 miljoen. Daarnaast is prijscompensatie 2022 toegevoegd waarvan € 0,5 miljoen in 2023.

Saldo 2022

De verlaging van het beschikbare budget bij Voorjaarsnota met € -3,1 miljoen is het gevolg van de technische verwerking van het saldo 2022.

Kasschuiven

De kasschuif is het gevolg van het actualiseren van de planningen van de KRW-projecten. De projecten dienen, conform afspraak met de EU, voor eind 2027 opgeleverd te zijn. Derhalve wordt daar waar mogelijk versneld.

Artikel 7.02 Ontwikkeling waterkwaliteit

De verhoging van dit artikelonderdeel met € 7,9 miljoen is hoofdzakelijk opgebouwd uit volgende mutaties, een verhoging ad € 22,8 miljoen als gevolg van de verwerking van het saldo 2022, kasschuiven naar latere jaren van € -14,4 miljoen, overboeking ministeries € -2,0 miljoen, overboekingen binnen Deltafonds € 2,7 miljoen en overboekingen naar hoofdstuk XII € -1,5 miljoen. Daarnaast is prijscompensatie 2022 toegevoegd waarvan € 0,3 miljoen in 2023.

Saldo 2022

De verhoging van het beschikbare budget bij Voorjaarsnota met € 22,8 miljoen is het gevolg van de technische verwerking van het saldo 2022.

Kasschuiven

De verschuiving naar latere jaren van € -14,4 miljoen betreft actualisatie van de programmering. Het betreft in hoofdzaak Ecologie Grote wateren € -6,2 miljoen, waterzuivering medicijnresten € 4,5 miljoen en Delta-aanpak Agrarisch Waterbeheer € 3,7 miljoen.

Overboeking ministeries

Het betreft een overboeking naar ministerie LNV in het kader van Programmatische Aanpak Grote Wateren. Om RVO-SBB ook meerjarig extra personeel te kunnen laten werven is het wenselijk dat RVO-SBB al vanaf 2023 jaarlijks totaal 26 fte per jaar gefinancierd krijgt. LNV kan die capaciteit vanaf 2024 vanuit haar begroting financieren; voor 2023 boekt lenW € 2 miljoen over naar LNV.

Overboekingen binnen deltafonds

De overboekingen binnen het Deltafonds betreffen;

- De financiering van verdere uitvoering van Programmatische Aanpak Grote Wateren in periode 2023-2025 wordt € -14 miljoen waarvan € -2 miljoen in 2023 overgeboekt van uit artikel 5.04 reserveringen naar artikelonderdeel 7.02 Ontwikkeling waterkwaliteit;
- Het uitvoeren van een variantenstudie naar de mogelijkheden voor de beheersing van zoutwater bij het sluizencomplex Den Oever. wordt vanuit artikelonderdeel 2.02 Ontwikkeling zoetwatervoorziening € 1,1 miljoen waarvan € 0,7 miljoen in 2023 overgeboekt.

Overboekingen naar hoofdstuk XII

De overboekingen naar hoofdstuk XII betreffen;

- In 2023 en 2024 wordt € 1,2 miljoen overgeboekt naar hoofdstuk XII ter financiering van een bijdrage aan LTO voor bemensing van het Deltaplan Agrarisch Waterbeheer. De kennis en contacten van LTO zijn onmisbaar om in de diverse gebieden projecten te starten en de deelname van agrariërs te vergroten.
- Een overboeking van € 0,3 miljoen ten behoeve van een opdracht aan RWS voor waterkwaliteit en kwantiteit welke op hoofdstuk XII wordt verantwoord

Artikel 7.03 Studiekosten

De verhoging van dit artikelonderdeel met € 19,6 miljoen is hoofdzakelijk opgebouwd uit volgende mutaties, een verhoging ad € 18,1 miljoen als gevolg van de verwerking van het saldo 2022, kasschuiven naar latere jaren van € -3,3 miljoen, overboeking ministeries € 0,9 miljoen, overboekingen binnen Deltafonds € 0,5 miljoen en overboekingen van hoofdstuk XII € 3,4 miljoen.

Saldo 2022

De verhoging van het beschikbare budget bij Voorjaarsnota met € 18,1 miljoen is het gevolg van de technische verwerking van het saldo 2022.

Kasschuiven

De verschuiving naar latere jaren van € -3,3 miljoen betreft actualisatie van de programmering. Het betreft in hoofdzaak MIRT-onderzoek Delta aanpak Waterkwaliteit en MIRT-onderzoek Nutrienten en Gewasbeschermingsmiddelen. Vanuit 2023 wordt respectievelijk € -1,9 en € -1,4 miljoen doorgeschoven naar latere jaren.

Overboeking ministeries

De overboekingen ministeries betreft een bijdrage van € 0,9 miljoen van ministerie van LNV aan het ministerie van IenW voor het monitoren van de zeewaterkwaliteit bij Caribisch Nederland.

Overboekingen binnen deltafonds

De overboekingen binnen het Deltafonds betreffen;

- Voor de financiering van Duurzame Blauwe Economie wordt vanuit artikelonderdeel 5.04 Investeringsruimte € -2,4 miljoen, waarvan € -0,3 miljoen in 2023, overgeboekt naar artikelonderdeel 7.03 Studiekosten;
- € 0,2 miljoen wordt overgeboekt vanuit artikelonderdeel 1.02 Ontwikkeling waterveiligheid voor het uitvoeren van het onderzoeksprogramma 2023 voor de water en bodemopgaven.

Overboekingen naar hoofdstuk XII

De overboekingen naar hoofdstuk XII betreffen;

- Dit betreft het IenW deel van € 23,5 miljoen waarvan € 4,1 miljoen in 2023 voor uitvoering van het programma Monitoring Onderzoek Natuurversterking Soortenbescherming (MONS). Dit programma heeft als doel de centrale vraag te beantwoorden of en hoe het veranderende gebruik van de Noordzee past binnen de ecologische draagkracht van de Noordzee;
- Een overboeking van € -7,5 miljoen waarvan – 2,7 miljoen in 2023 voor de jaaropdracht RIVM.
- € 2,3 miljoen wordt overgeboekt vanuit artikelonderdeel 1.02 Ontwikkeling waterveiligheid voor het uitvoeren van het onderzoeksprogramma 2023 voor de water en bodemopgaven.
- Diverse kleinere mutatie per saldo € -0,3 miljoen.

4 Bijlagen

4.1 Bijlage 1: Verdiepingsbijlage

Artikel 1 Investeren in waterveiligheid

Tabel 12															
1 Investeren in waterveiligheid	Totaal	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036
Ontwerpbegroting 2023 artikelonderdeel 1.01 Grote projecten waterveiligheid	122.013	89.081	1.478	75.804	22.162	84.883					0				
Desaldering ontvangsten	220	220													
Hogere kosten HWBP-2 project	40.000				40.000										
Markerneerdingen															
Kasschuiven Investeren in waterveiligheid	0	39.392	- 1.608	50.717	2.789	39.029	13.702	12.821							
Meevaller Ruimte voor de Rivier		- 4.660	- 1.954		- 2.706										
Meevaller Zandmaas		- 8.000			- 8.000										
Prijbijstelling 2022 nacalculatie	3.173	979	715	12	608	178	681								
Saldo 2022: Investeren in waterveiligheid		- 5.146	- 5.146												
Mutaties Voorjaarsnota 2023		-	- 893	50.729	691	1.149	6.383	12.821	0	0	0	0	0	0	0
Stand eerste suppletore wet 2023 artikelonderdeel 1.01 Grote projecten waterveiligheid		76.720	88.188	52.207	76.495	23.311	91.266	12.821	0	0	0	0	0	0	0
Ontwerpbegroting 2023 artikelonderdeel 1.02 Overige aanlegprojecten waterveiligheid		510.860	620.750	592.768	485.568	390.289	478.454	506.612	435.005	376.967	288.523	568.727	346.318	302.813	419.036
Areaalgroei BenO	8.710										1.742	1.742	1.742	1.742	1.742
CA-middelen Beekdalen van Aanvullende Post	33.229	8.066	9.735	15.428											
Desalderingen	32.733	14.750	1.211	1.135	1.219	1.350	1.350	1.348	1.374	1.544	1.556	1.419	1.624	1.406	1.447
Integraal Rivier Management	130.800	1.400	6.100	5.900	4.600	5.600	5.600	10.000	19.100	19.000	21.500	32.000			
Kasschuif via Generale middelen	0	133.325	180.075	63.400	250.000										
Kasschuiven Investeren in waterveiligheid	1)	- 1.468	6.814	71.419	23.133	92.651	- 95.279	34.756	53.325	- 2.603	- 2.605	- 602	671	- 604	- 604
Markeermeerdijk	19.000	19.000													
Meevaller Flakkeese Spuisluis	- 222			- 222											
Monitor Zandmotor	501	151	75	75	200										
Prijbijstelling 2022 nacalculatie	30.825	3.386	4.116	5.035	3.846	2.527	2.597	2.734	1.936	1.725	1.036	1.386	452	11	38
Opdracht uitvoeringsprogramma regionale kringen	7.670	3.475	4.195												
Overboeking van 5.01 Apparaat naar HWBP	18.720	2.496	1.248	1.248	1.248	1.248	1.248	1.248	1.248	1.248	1.248	1.248	1.248	1.248	1.248
Overheveling IK-budget tbv Hollandse IJsselkering		- 658	- 188	- 188	- 94										
Renovatie monument de Vlieter	2.500	1.625	875												
Rivierklimaatpark IJsselpoort	2.054	396	829	829											
Rivierverruiming Maas	35.000	1.100	600	600	6.633	8.700	10.000	3.867	3.500						
RWS MIRT onderzoeken	- 700	- 300	- 400												

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036
1 Investeren in waterveiligheid	Totaal mutatie													
Saldo 2022: Investeren in waterveiligheid	5.030	5.000	5.000	5.000										
Wettelijk BeoordelingsInstrumentarium	15.000	5.000	5.000	5.000										
XII Kennisonderzoek Water en Bodem Deltares	- 2.902	- 2.902												
XII: opdracht inzet voor Digitale Noordzee Deltares	60	60												
Mutaties Voorjaarsnota 2023	335.882	- 64.362	75.693	- 75.107	175.830	114.704	55.551	- 7.122	20.914	24.477	37.193	5.737	3.803	3.871
Stand eerste supplettoire wet 2023 artikelonderdeel 1.02 Overige aanlegprojecten waterveiligheid	446.498	545.057	667.875	661.398	504.993	534.005	472.484	427.883	397.881	313.000	605.920	352.055	306.616	422.907
1) In 2037 wordt € 1,468 mln opgeboekt waardoor de kasschuif over de periode 2023-2037 budgettair neutraal is.														
Ontwerpbegroting 2023 artikelonderdeel 1.03 Studiekosten	20.244	15.150	13.456	11.135	9.737	7.571	7.571	7.571	7.571	7.571	7.571	7.571	7.331	7.331
Budgetoverheveling Deelprogramma Overstijgend	825	825												
Budgetoverheveling Programmaruimte	250	40	10											
Budgetoverheveling Toetsing regionale keringsen	- 806	- 806												
Budgetoverheveling VenR	1.200	1.200												
BZK: Delta Programma-Ruimtelijke A	100	100												
CA Instandhouding Overboeking van art. 5.04	41.225	675	5.100	8.800	10.900	10.700	5.050							
Desalderingen	- 1	- 1												
EZK: Cyber Range	- 80	- 80												
Kasschuiven Investeren in waterveiligheid	0	- 3.193	7.144	4.565	306	- 5.725	- 3.097							
Klimaatadaptatie	14.444	212	179	529	1.013	2.911	3.200	3.200						
LNV: PPS call Landbouw	- 900	- 182	- 366	- 202	- 150									
Onderzoek Zandwinning IJsselmeergebied	275	275												
RWS MIRT onderzoeken	700	300	400											
RWS Uitvoering gebiedsagenda's	125	50	75											
Saldo 2022: Investeren in waterveiligheid	9.888	9.888												
Uitvoeringsagenda IJsselmeergebied	3.398	448	500	500	500	500	450							
Water en Bodem Sturend	500	200	300											
XII Kennisonderzoek Water en Bodem Deltares	2.603	2.603												
XII: Agentschapsbijdrage KNMI IPK	- 240	- 80	- 80	- 80	- 80									
XII: Delta Programma Ruimtelijke Adaptatie BOA	- 252	- 84	- 84	- 84	- 84									
XII: Kennisonderzoek Water en Bodem Deltares	1.251	1.251												
XII: Opdracht NEN klimaatadaptatie	- 259	- 235	- 24											

1 Investeren in waterveiligheid	Totaal mutatie	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036
XII: Uitvoering gebiedsagenda's															
	- 98	- 98													
Mutaties Voorjaarsnota 2023		13.468	13.184	14.038	12.569	8.386	5.653	3.650	3.200	0	0	0	0	0	0
Stand eerste supplettoire wet 2023 artikelonderdeel 1.03 Studiekosten		33.712	28.334	27.494	23.704	18.123	13.224	11.221	10.771	7.571	7.571	7.587	7.331	7.331	7.331
Totaal Uitgaven stand ontwerpbegroting 2023 Investeren in waterveiligheid		653.117	724.981	607.702	572.507	422.188	570.908	514.183	442.576	384.538	296.094	576.314	353.649	310.144	426.367
Totaal Uitgaven stand eerste supplettoire wet 2023 Investeren in waterveiligheid		556.930	661.579	747.576	761.597	546.427	638.495	496.526	438.654	405.452	320.571	613.507	359.386	313.947	430.238
Ontwerpbegroting 2023 artikelonderdeel 1.09 Ontvangsten investeren in waterveiligheid		164.608	150.945	141.478	152.036	168.307	168.276	168.116	171.334	192.470	193.964	176.950	202.499	175.273	180.365
Desalderingen	33.339	15.356	1.211	1.135	1.219	1.350	1.350	1.348	1.374	1.544	1.556	1.419	1.624	1.406	1.447
Kasschuiven Investeren in waterveiligheid	0	7.404	8.835	3.814	10.056	- 8.159	- 1.838								
Saldo 2022: Investeren in waterveiligheid	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	18.088	18.088													
Mutaties Voorjaarsnota 2023		4.672	10.046	4.949	- 8.837	- 6.809	- 488	1.348	1.374	1.544	1.556	1.419	1.624	1.406	1.447
Stand eerste supplettoire wet 2023 artikelonderdeel 1.09 Ontvangsten investeren in waterveiligheid		169.280	160.991	146.427	143.199	161.498	167.788	169.464	172.708	194.014	195.520	178.369	204.123	176.679	181.812
Totaal Ontvangsten stand ontwerpbegroting 2023 Investeren in waterveiligheid		164.608	150.945	141.478	152.036	168.307	168.276	168.116	171.334	192.470	193.964	176.950	202.499	175.273	180.365
Totaal Ontvangsten stand eerste supplettoire wet 2023 Investeren in waterveiligheid		169.280	160.991	146.427	143.199	161.498	167.788	169.464	172.708	194.014	195.520	178.369	204.123	176.679	181.812

Artikel 2 Investeren in zoetwatervoorzieningen

Tabel 13															
2 Investeren in zoetwatervoorziening	Totaal mutatie	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036
Ontwerpbegroting 2023 artikelonderdeel 2.02 Overige waterinvesteringen zoetwatervoorziening		137.886	43.020	37.811	49.311	76.488	982	1.604							
BTW- Compensatiefonds	- 126	- 126													
Kasschuiven Investeren in Zoetwatervoorziening	0	- 1.038	18.880	15.376	- 33.550	- 46	52	326							
Noordervaat aanvulling	- 6.922	- 3.017	- 3.905												
Opdracht Aanleg en Onderhoud Debietmeters ARK en NRL	- 40	0	- 20	- 20											
Opdracht Slim Watermanagement 2022-2027 (fase twee)	- 5.385	- 1.077	- 1.077	- 1.077	- 1.077	- 1.077	- 1.077	- 1.077							
Opdracht Strategie Klimaatbestendige Zoetwatervoorziening	0														
Opdracht variantenstudie zoutbeheersing Den Oever	- 1.068	- 719	- 349												
Overheveling budget voor opdracht KZH	- 3.313	- 800	- 791	- 668	- 530	- 524									
Prijsbijstelling 2022 nacalculatie	2.782	1.104	345	303	395	614	8	13							
Saldo 2022: Investeren in zoetwatervoorziening	76.642	76.642													
Mutaties Voorjaarsnota 2023	73.986	13.971	10.009	- 34.762	- 1.033	60	339	0	0	0	0	0	0	0	0
Stand eerste supplettoire wet 2023 artikelonderdeel 2.02 Overige waterinvesteringen zoetwatervoorziening	211.872	56.991	47.820	14.549	75.455	1.042	1.943	0	0	0	0	0	0	0	0
Ontwerpbegroting 2023 artikelonderdeel 2.03 Studiekosten		4.500	4.139	7.387	2.200	2.200									
IJsselmeergebied en peilbesluit	- 672	- 328	- 344												
Kasschuiven Investeren in Zoetwatervoorziening	0	- 1.017	1.017												
RWS Uitvoering gebiedsagenda's	- 125	- 50	- 75												
Saldo 2022: Investeren in zoetwatervoorziening	3.017	3.017													
XII Kennisonderzoek Water en Bodem Deltares	102	102													
Mutaties Voorjaarsnota 2023	1.724	- 419	1.017	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Stand eerste supplettoire wet 2023 artikelonderdeel 2.03 Studiekosten	6.224	3.720	8.404	2.200	2.200	2.200	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal Uitgaven stand ontwerpbegroting 2023 Investeren in zoetwatervoorziening	142.386	47.159	45.198	51.511	78.688	982	1.604	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal Uitgaven stand eerste supplettoire wet 2023 Investeren in zoetwatervoorziening	218.096	60.711	56.224	16.749	77.655	1.042	1.943	0	0	0	0	0	0	0	0

	Totaal mutatie	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036
2 Investeren in zoetwatervoorziening															
Ontwerpbegroting 2023 artikelonderdeel 2.09															
Ontvangsten investeren in waterkwaliteit en zoetwatervoorzieningen															
Mutaties Voorjaarsnota 2023		0													
Stand eerste supplettoire wet 2023 artikelonderdeel 2.09 Ontvangsten investeren in waterkwaliteit en zoetwatervoorzieningen		0													
Totaal Ontvangsten stand ontwerpbegroting 2023 Investeren in zoetwatervoorziening		0													
Totaal Ontvangsten stand eerste supplettoire wet 2023 Investeren in zoetwatervoorziening		0													

Artikel 3 Beheer, onderhoud en vernieuwing

Tabel 14															
3 Beheer, onderhoud en vernieuwing	Totaal	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036
	mutatie														
Ontwerpbegroting 2023 artikelonderdeel 3.01 Watermanagement		8.028	8.055	8.055	8.055	8.283	7.829	7.829	7.829	7.829	7.829	7.829	7.829	7.829	7.829
Prijsbijstelling 2022 nacalculatie	892	64	65	65	65	66	63	63	63	63	63	63	63	63	63
Mutaties Voorjaarsnota 2023		64	65	65	65	66	63	63	63	63	63	63	63	63	63
Stand eerste suppletore wet 2023 artikelonderdeel 3.01 Watermanagement		8.092	8.120	8.120	8.120	8.349	7.892	7.892	7.892	7.892	7.892	7.892	7.892	7.892	7.892
Ontwerpbegroting 2023 artikelonderdeel 3.02 Beheer onderhoud en vernieuwing		363.614	320.242	399.163	177.569	128.327	199.830	194.328	173.276	256.952	246.293	190.581	210.222	220.222	235.769
Budgetoverheveling VenR		-1.200	-1.200												
EZK: Wind op zee 2023		1.306	1.306												
Verrekening herstelmaatregelen hoogwater Limburg		-8.199	-8.199												
Kasschuiven beheer, onderhoud en vernieuwing	0	12.779	10.367	-46.520	21.642	2.602	-30.270	29.400							
Noordervaat aanvulling	6.922		3.017	3.905											
Onderhoud Hollandse Ijsselkering	300		25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25
Prijscompensatie CA-middelen Aanvullende Post	2.697	288	807	1.602											
Prijsbijstelling 2022 nacalculatie	17.665	2.894	2.475	2.710	1.005	939	907	929	898	727	641	676	913	913	1.038
Saldo 2022 Beheer, onderhoud en vernieuwing	7.487	7.487													
Mutaties Voorjaarsnota 2023		15.355	16.666	-38.278	22.672	3.566	-29.338	30.354	923	752	666	701	938	938	1.063
Stand eerste suppletore wet 2023 artikelonderdeel 3.02 Beheer onderhoud en vernieuwing		378.969	336.908	360.885	200.241	131.893	170.492	224.682	174.199	257.704	246.959	191.282	211.160	221.160	236.832
Totaal Uitgaven stand ontwerpbegroting 2023 Beheer, onderhoud en vernieuwing		371.642	328.297	407.218	185.624	136.610	207.659	202.157	181.105	264.781	254.122	198.410	218.051	228.051	243.598
Totaal Uitgaven stand eerste suppletore wet 2023 Beheer, onderhoud en vernieuwing		387.061	345.028	369.005	208.361	140.242	178.384	232.574	182.091	265.596	254.851	199.174	219.052	229.052	244.724

Artikel 4 Experimenteren cf. art. III Deltawet

Tabel 15															
4 Experimenteren cf. art. III Deltawet	Totaal mutatie	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036
Ontwerpbegroting 2023 artikelonderdeel 4.02 GIV/PPS	243.009	193.233	103.707	91.346	95.802	95.127	94.300	56.679	55.879	55.718	55.328	55.609	54.927	54.257	
Kasschuiven Experimenteren cf art III Deltawet 1)	1.468	32.875	-	12.584	90.211	- 1.041	- 1.111	- 36.204	603	603	605	602	604	604	604
		100.071													
Kosten Corona	10.670		10.670												
Prijsbijstelling 2022 nacalculatie	3.833		1.636	441	970	393	393								
Saldo 2022 Experimenteren cf art III Deltawet	55.972	55.972													
Mutaties Voorjaarsnota 2023	88.847	- 87.765	13.025	91.181	- 648	- 718	- 36.204	603	603	605	602	604	604	604	604
Stand eerste supplettoire wet 2023 artikelonderdeel 4.02 GIV/PPS	331.856	105.468	116.732	182.527	95.154	94.409	58.096	57.282	56.482	56.323	55.930	56.213	55.531	54.861	
1) In 2037 wordt € 1,648 mln afgeboekt waardoor de kasschuif over de periode 2023-2037 budgettair neutraal is.															
Totaal Uitgaven stand ontwerpbegroting 2023 Experimenteren cf. art. III Deltawet	243.009	193.233	103.707	91.346	95.802	95.127	94.300	56.679	55.879	55.718	55.328	55.609	54.927	54.257	
Totaal Uitgaven stand eerste supplettoire wet 2023 Experimenteren cf. art. III Deltawet	331.856	105.468	116.732	182.527	95.154	94.409	58.096	57.282	56.482	56.323	55.930	56.213	55.531	54.861	

Artikel 5 Netwerkgebonden kosten en overige uitgaven

Tabel 16															
5 Netwerkgebonden kosten en overige uitgaven	Totaal	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036
	mutatie														
Ontwerpbegroting 2023 artikelonderdeel 5.01 Apparaat		264.444	260.910	266.893	259.725	258.806	257.864	257.393	257.289	256.670	254.070	254.070	254.070	254.070	254.070
EZK: Wind op zee 2023		3.318		3.318											
Opdracht Slim Watermanagement 2022-2027 (fase twee)		5.385	1.077	1.077	1.077	1.077	1.077								
Overboeking van 5.01 Apparaat naar HWBP		-18.720	-2.496	-1.248	-1.248	-1.248	-1.248	-1.248	-1.248	-1.248	-1.248	-1.248	-1.248	-1.248	-1.248
Overheveling budget voor opdracht KZH		3.313	800	791	668	530	524								
Overheveling IK-budget tbv Hollandse IJsselkering		658	188	188	188	94									
Prijsbijstelling 2022 nacaalculatie		8.111	591	585	600	584	580	579	578	577	571	571	571	571	571
Saldo 2022 Netwerkgebonden kosten en overige uitgaven		440	440												
XII: Arealgroei RWS: Capaciteit voor Net op zee		2.178	1.089	1.089											
XII: Detachering MenG-Staf Deltacommissie		-43	-43												
XII: Net op Zee structurele kosten		14.989	1.153	1.153	1.153	1.153	1.153	1.153	1.153	1.153	1.153	1.153	1.153	1.153	1.153
XII: Noordzee en Oceaan 2		-175	-175												
XII: Opdracht programma MONS		1.720	860	860											
XII: Staf Delta bijdrage conform dienstverleningsovereenkomst		-1.620	-405	-405	-405	-405									
Mutaties Voorjaarsnota 2023		5.244	4.090	2.033	1.785	2.088	485	484	483	482	476	476	476	476	476
Stand eerste supplettoire wet 2023 artikelonderdeel 5.01 Apparaat		269.688	265.000	268.926	261.510	260.894	258.349	257.877	257.772	257.152	254.546	254.546	254.546	254.546	254.546
Ontwerpbegroting 2023 artikelonderdeel 5.02 Overige uitgaven		95.355	72.947	73.288	73.417	75.107	69.467	69.126	69.126	69.126	69.126	69.083	69.083	69.083	69.083
Actualisatie Deltascenario's		600	500	100											
Budgetoverheveling Deelprogramma Overtijgend		-825	-825												
Extrapolatie staf DC		15.930					1.770	1.770	1.770	1.770	1.770	1.770	1.770	1.770	1.770
Opdracht Aanleg en Onderhoud Debietmeters ARK en NRL		40	20	20											
Prijsbijstelling 2022 nacaalculatie		8.141	770	590	592	607	557	554	554	554	554	554	554	554	554
Saldo 2022 Netwerkgebonden kosten en overige uitgaven		312	312												
XII: Bijdragen agentschappen ikv BOA-opdrachten		-266	-266												
Mutaties Voorjaarsnota 2023		491	710	612	593	607	2.327	2.324	2.324	2.324	2.324	2.324	2.324	2.324	2.324
Stand eerste supplettoire wet 2023 artikelonderdeel 5.02 Overige uitgaven		95.846	73.657	73.900	74.010	75.714	71.794	71.450	71.450	71.450	71.450	71.407	71.407	71.407	71.407
Ontwerpbegroting 2023 artikelonderdeel 5.03 Investeringsruimte		12.216	23.277	30.881	19.112	142.135	66.849	68.664	73.039	72.466	74.102	73.899	72.444	373.371	298.265

	Totaal mutatie	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036
5 Netwerkgebonden kosten en overige uitgaven															
Areaalgroei BenO	- 8.710										- 1.742	- 1.742	- 1.742	- 1.742	- 1.742
Beleidsreservering Uitvoeringsagenda IJsselmeergebied	- 3.150								- 450	- 450	- 450	- 450	- 450	- 450	- 450
Budgetoverheveling Programmaruimte	- 250	- 200	- 40	- 10											
Extrapolatie indexering HWBP 2037	0														
Extrapolatie staf DC	- 15.930									- 1.770	- 1.770	- 1.770	- 1.770	- 1.770	- 1.770
Generale taakstelling	-	- 21.249	- 26.398	- 24.816	- 22.238	- 24.153	- 23.674	- 23.674	- 23.674	- 23.674	- 23.674	- 23.674	- 23.674	- 23.674	- 23.674
Hogere kosten HWBP-2 project	- 40.000														
Markermeerdijken						- 40.000									
IJsselmeergebied en peilbesluit	672	328	344												
Kasschuiven Overige uitgaven	0	1.138	29.212	12.285	13.907	- 52.027	- 2.842	- 398					- 1.275		
Klimaatadaptatie	- 14.444	- 212	- 179	- 529	- 1.013	- 2.911	- 3.200	- 3.200	- 3.200						
Kosten Corona	- 10.670		- 10.670												
Meevaller Flakkeuse Spuisluis	222			222											
Meevaller Ruimte voor de Rivier	4.660	1.954			2.706										
Meevaller Zandmaas	8.000						8.000								
Monitor Zandmotor	- 501	- 151	- 75	- 75	- 200										
Onderhoud Hollandse IJsselkering	- 300			- 25	- 25	- 25	- 25	- 25	- 25	- 25	- 25	- 25	- 25	- 25	- 25
onttrekking Duurzame Blauwe Economie	- 2.400	- 300	- 300	- 300	- 300	- 300	- 300	- 300	- 300						
Prijbijstelling 2022 ncalculatie	55.001	1.888	616	515	- 98	2.057	3.061	4.084	4.927	5.310	6.272	5.887	6.584	7.025	6.873
Renovatie monument de Vlieter	- 2.500	- 1.625	- 875												
Rivierklimaatpark IJsselpoort	- 2.054		- 396	- 829	- 829										
Saldo 2022 Netwerkgebonden kosten en overige uitgaven	3.837					3.837									
Uitvoeringsagenda IJsselmeergebied	- 3.398	- 448	- 500	- 500	- 500	- 500	- 500	- 450							
Water en Bodem Sturend	- 500	- 200	- 300												
Wettelijk BeoordelingsInstrumentarium naar reserveringen	- 37.000		- 1.000	- 1.000	- 1.000	- 4.000	- 4.000	- 4.000	- 4.000	- 4.000	- 4.000	- 4.000	- 4.000	- 1.000	
XII: naar ILT voor opdracht vergunningverlening Afsluitdijk	- 550		- 180	- 120											
Mutaties Voorjaarsnota 2023		- 16.490	- 10.741	- 15.182	- 9.590	121.859									
Stand eerste supplettoire wet 2023 artikelonderdeel 5.03 Investeringsruimte		- 4.274	12.536	15.699	9.522	20.276	41.599	38.931	44.547	47.857	48.713	48.125	46.092	351.735	277.477
Ontwerpbegroting 2023 artikelonderdeel 5.04 Reserveringen		12.500	55.463	63.500	75.508	134.500	186.500	124.000	195.800	236.500	210.800	210.800	210.800	210.800	209.800
Actualisatie Deltascenario s	- 600	- 500	- 100												
Beleidsreservering Uitvoeringsagenda IJsselmeergebied	3.150								450	450	450	450	450	450	450

		2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036
5 Netwergebonden kosten en overige uitgaven	Totaal mutatie														
Budgetoverheveling Toetsing regionale keringen	806	806													
CA Instandhouding Overboeking naar artikel 1.03	- 41.225	- 675	- 5.100	- 8.800	- 10.900	- 10.700	- 5.050								
Ca-middelen instandhouding Integraal Rivier Management	2.694.638		224.861	222.975	222.978	222.978	222.978	222.978	222.978	262.978	262.978	262.978	262.978	262.978	262.978
Kasschuiven Overige uitgaven	130.800	- 1.400	- 6.100	- 5.900	- 4.600	- 5.600	- 5.600	- 10.000	- 19.100	- 19.000	- 21.500	- 32.000			
Onderzoek Zandwinning IJsselmeergebied	0	119	- 25.258	- 27.120	- 6.340	- 13.430	- 13.028	47.380	33.677	2.000	2.000				
Opdracht uitvoeringsprogramma regionale keringen	- 275	- 275													
PAGW	- 7.670	- 3.475	- 4.195												
Rivierverruiming Maas	- 14.000	- 2.000	- 5.000	- 7.000											
Wettelijk Beoordelingsinstrumentarium	- 35.000	- 1.100	- 600	- 600	- 6.633	- 8.700	- 10.000	- 3.867	- 3.500						
Wettelijk Beoordelingsinstrumentarium naar reserveringen	- 15.000	- 5.000	- 5.000	- 5.000											
Wettelijk Beoordelingsinstrumentarium naar reserveringen	37.000	1.000	1.000	1.000	1.000	4.000	4.000	4.000	4.000	4.000	4.000	4.000	4.000	1.000	
Mutaties Voorjaarsnota 2023		- 12.500	- 50.353	- 53.420	197.388	188.545	193.300	260.491	238.505	250.428	247.928	235.428	267.428	264.428	263.428
Stand eerste supplettoire wet 2023	0	0	5.110	10.080	272.896	323.045	379.800	384.491	434.305	486.928	484.828	446.228	478.228	475.228	473.228
artikelonderdeel 5.04 Reserveringen															
Totaal Uitgaven stand ontwerpbegroting 2023 Netwergebonden kosten en overige uitgaven		394.515	412.597	434.562	427.762	610.548	580.680	519.183	595.254	634.762	634.198	607.852	606.397	907.324	831.218
Totaal Uitgaven stand eerste supplettoire wet 2023 Netwergebonden kosten en overige uitgaven		361.260	356.303	368.605	617.938	679.929	751.542	752.749	808.074	863.387	859.537	820.306	850.273	1.152.916	1.076.658
Ontwerpbegroting 2023 artikelonderdeel 5.10															
Saldo afgesloten rekeningen	231.527	231.527													
Mutaties Voorjaarsnota 2023		231.527													
Stand eerste supplettoire wet 2023 artikelonderdeel 05.10 Saldo afgesloten rekeningen		231.527													
Totaal Ontvangsten stand ontwerpbegroting 2023 Netwergebonden kosten en overige uitgaven		0													
Totaal Ontvangsten stand eerste supplettoire wet 2023 Netwergebonden kosten en overige uitgaven		231.527													

Artikel 6 Bijdragen andere begrotingen Rijk

Tabel 17		6 Bijdragen andere begrotingen Rijk														
		Totaal mutatie	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036
Ontwerpbegroting 2023 artikelonderdeel 06.09			1.743.840	1.707.285	1.623.855	1.352.059	1.411.522	1.323.567	1.186.180	1.127.149	1.170.359	1.046.433	1.261.219	1.031.472	1.325.438	1.375.340
Ten laste van begroting lenW																
BTW- Compensatiefonds		- 126	- 126													
BZK: Delta Programma-Ruimtelijke A		100	100													
CA-middelen Beekdalen van Aanvullende Post		33.229	8.066	9.735	15.428											
CA-middelen Instandhouding		2.694.638				224.861	222.978	222.978	222.978	222.978	222.978	262.978	262.978	262.978	262.978	262.978
Generale taakstelling		331.920														
Verrekening herstelmaatregelen hoogwater Limburg		- 8.199	- 8.199													
EZK: Cyber Range		- 80	- 80													
EZK: Wind op zee 2023		4.624	4.624													
Kasschuif via Generale middelen		0	-	63.400	250.000											
		133.325	180.075													
LNV: Ecologie Grote Wateren PAGW		- 2.000	- 2.000													
LNV: PPS call Landbouw		- 900	- 182	- 366	- 150											
LNV: tbv de monitoring zeekwaliteit CN		850	850													
Prijscompensatie CA-middelen Aanvullende Post		2.697	288	807	1.602											
Prijscompensatie 2022 nacalculatie		137.606	12.455	12.204	11.500	9.367	9.847	9.137	9.137	9.137	9.137	9.137	9.137	9.137	9.137	9.137
XII Kennisonderzoek Water en Bodem Deltares		3.541	3.541													
XII: Agentschapsbijdrage KNMI IPK		- 240	- 80	- 80	- 80											
XII: Agentschapsbijdrage RWS Leefomgeving		- 196	- 196													
XII: Areaalgroei RWS: Capaciteit voor Net op zee		2.178	1.089	1.089												
XII: Bijdragen agentschappen ikv BOA-opdrachten		- 266	- 266													
XII: Delta Programma Ruimtelijke Adaptatie BOA		- 252	- 84	- 84	- 84											
XII: Detachering MenG-Staf Deltacommissie		- 43	- 43													
XII: Ecologie Grote wateren 2		- 280	- 280													
XII: Herschikking DAW projecten		- 2.400	- 1.200	- 1.200												
XII: MIRT-onderzoek Beleidstafel Grondwater		- 80	- 80													
XII: Mirt-onderzoek Delta aanpak Waterkwaliteit 4		- 7.497	- 2.723	- 2.743	- 2.031											
XII: naar ILT voor opdracht vergunningverlening Afsluitdijk		- 550	- 250	- 180	- 120											
XII: Net op Zee structurele kosten		14.989	1.153	1.153	1.153	1.153	1.153	1.153	1.153	1.153	1.153	1.153	1.153	1.153	1.153	1.153
XII: Noordzee en Oceanen 2		- 175	- 175													
XII: opdracht inzet voor Digitale Noordzee		60	60													
XII: Opdracht NEN klimaatadaptatie		- 259	- 235	- 24												
XII: Opdracht programma MONS		18.500	5.000	5.000	4.500	1.500	1.000	500	500	500	500	500	500	500	500	500

6 Bijdragen andere begrotingen Rijk	Totaal mutatie	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036
XII: Staf Delta bijdrage conform dienstverleningsovereenkomst	- 1.620	- 405	- 405	- 405	- 405										
XII: Uitvoering gebiedsagenda's	- 98	- 98													
Mutaties Voorjaarsnota 2023	135.203	-	-	69.845	464.088	210.822	210.094	210.094	210.094	249.594	249.594	249.594	249.594	249.594	249.594
Stand eerste supplettoire wet 2023 artikelonderdeel 6.09 Ten laste van begroting lenW	1.608.6371.525.7181.693.7001.816.1471.622.3441.533.6611.396.2741.3372431.419.9531.296.0271.510.8131.281.0661.575.0321.624.934														
Totaal Ontvangsten stand ontwerpbegroting 2023 Bijdragen andere begrotingen Rijk	1.743.8401.707.2851.623.8551.352.0591.411.5221.323.5671.186.1801.127.1491.170.3591.046.4331.261.2191.031.4721.325.4381.375.340														
Totaal Ontvangsten stand eerste supplettoire wet 2023 Bijdragen andere begrotingen Rijk	1.608.6371.525.7181.693.7001.816.1471.622.3441.533.6611.396.2741.3372431.419.9531.296.0271.510.8131.281.0661.575.0321.624.934														

Artikel 7 Investeren in waterkwaliteit

Tabel 18		2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036
7 Investeren in waterkwaliteit	Totaal mutatie	58.791	78.946	107.100	114.125	158.824	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ontwerpbegroting 2023 artikelonderdeel 7.01															
Real. progr. Kaderrichtlijn water															
Kasschuiven Investeren in waterkwaliteit		0	15.720	18.114	-2.412	-21.962	-9.460								
Prijsbijstelling 2022 nacaalculatie		4.151	472	633	859	915	1.272								
Saldo 2022 Investeren in waterkwaliteit		-3.163	-3.163												
Mutaties Voorjaarsnota 2023															
		13.029	18.747	-1.553	-21.047	-8.188	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Stand eerste supplettoire wet 2023 artikelonderdeel 7.01 Real. progr. Kaderrichtlijn water															
		71.820	97.693	105.547	93.078	150.636	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ontwerpbegroting 2023 artikelonderdeel 7.02															
Overige aanlegprojecten Waterkwaliteit															
Kasschuiven Investeren in waterkwaliteit		0	-14.419	-13.809	7.668	7.242	13.318								
LNV: Ecologie Grote Wateren PAGW		-2.000	-2.000												
Opdracht variantenstudie zoutbeheersing Den Oever		1.068	719												
PAGW		14.000	2.000	5.000	7.000										
Prijscompensatie 2022 nacaalculatie		3.032	307	428	368	484	612	181	181	181					
Saldo 2022 Investeren in waterkwaliteit		22.756	22.756				290	181	181	181					
XII: Ecologie Grote wateren 2		-280	-280												
XII: Herschikking DAW projecten		-2.400	-1.200	-1.200											
Mutaties Voorjaarsnota 2023															
		7.883	-9.232	15.036	7.726	13.930	290	181	181	181	0	0	0	0	0
Stand eerste supplettoire wet 2023 artikelonderdeel 7.02 Overige aanlegprojecten Waterkwaliteit															
		46.027	44.132	61.096	68.081	90.334	36.512	22.785	22.785	22.785	0	0	0	0	0
Ontwerpbegroting 2023 artikelonderdeel 7.03															
Studiekosten waterkwaliteit															
Desaldering		22	22												
Kasschuiven Investeren in waterkwaliteit		0	-3.340	-5.227	-1.209	8.376	1.400								
LNV: tbv de monitoring zeekwaliteit CN		850	850												
onttrekking Duurzame Blauwe Economie		2.400	300	300	300	300	300	300	300	300					
Saldo 2022 Investeren in waterkwaliteit		18.126	18.126												
XII Kennisonderzoek Water en Bodem Deltares		197	197												
XII Kennisonderzoek Water en Bodem Deltares		2.290	2.290												
XII: Agentschapsbijdrage RWS Leefomgeving		-196	-196												
XII: MIRT-onderzoek Beleidstafel Grondwater		-80	-80												
XII: MIRT-onderzoek Delta aanpak Waterkwaliteit		-7.497	-7.497												
		-2.723	-2.743	-2.031											
XII: Opdracht programma MONS		16.780	4.140	4.500	1.500	1.000	500	500	500	500					
Mutaties Voorjaarsnota 2023															
		19.586	-3.530	1.560	10.176	2.700	800	800	800	800	0	0	0	0	0

	Totaal mutatie	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036
7 Investeren in waterkwaliteit															
Stand eerste supplettoire wet 2023 artikelonderdeel 07.03 Studiekosten waterkwaliteit	36.430	16.123	15.346	11.041	3.465	1.065	1.065	1.065	1.065	265	265	265	265	265	265
Totaal Uitgaven stand ontwerpbegroting 2023 Investeren in waterkwaliteit	113.779	151.963	166.946	175.345	235.993	36.487	22.869	22.869	22.869	22.869	265	265	265	265	265
Totaal Uitgaven stand eerste supplettoire wet 2023 Investeren in waterkwaliteit	154.277	157.948	181.989	172.200	244.435	37.577	23.850	23.850	23.850	23.050	265	265	265	265	265
Ontwerpbegroting 2023 artikelonderdeel 7.09															
Ontvangsten investeringen in waterkwaliteit															
Desaldering	22	22													
Kasschuiven Investeren in waterkwaliteit	0	-358	328	4	26										
Saldo 2022 Investeren in waterkwaliteit	372	372													
Mutaties Voorjaarsnota 2023	36	328	4	26	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Stand eerste supplettoire wet 2023 artikelonderdeel 07.09 Ontvangsten investeringen in waterkwaliteit	36	328	4	26	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal Ontvangsten stand ontwerpbegroting 2023 Investeren in waterkwaliteit	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal Ontvangsten stand eerste supplettoire wet 2023 Investeren in waterkwaliteit	36	328	4	26	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

4.2 Bijlage 2: Projectoverzichten

In deze bijlage zijn de MIRT projecttabellen met de realisatieprojecten alsmede de verkenningen en planuitwerking programma's opgenomen waarin de begrotingsmutaties op projectniveau zichtbaar zijn gemaakt. Deze MIRT- tabellen zijn in ieder geval voorzien van toelichtingen indien sprake is:

- van een wijziging (anders dan door de verwerking van prijsbijstelling) in het taakstellend projectbudget groter dan 10% of meer dan € 10 miljoen;
- van een wijziging groter dan 1 jaar in de oplevering van het project.

De stand vorig in de kolom Kasbudget 2023 betreft de stand OW 2023. De stand vorig in de kolom Projectbudget betreft de stand Slotwet 2022.

Artikel 1 Investerings in waterveiligheid

Mutaties Eerste suppletoire begroting 2023 (bedragen x € 1 miljoen)

Tabel 19 Tweede Hoogwaterbeschermingsprogramma							
	Kasbudget 2023		Projectbudget		Oplevering		Toelichting
	huidig	vorig	huidig	vorig	huidig	vorig	
Project HWBP-2					2027	2027	
Projecten Nationaal							
HWBP-2 Rijksprojecten	1	1	170	170			
HWBP-2 Waterschapsprojecten	61	112	2.623	2.581			1
Overige projectkosten (Programmabureau) afrondingen	1	1	49	48			
		- 1					
Programma	63	113	2.842	2.799			
Begroting (DF 1.01.01/02)	64	113					

Toelichting

1. Het Hoogheemraadschap heeft voor het project HWBP-2 Markermeerdijken een hogere subsidie aanvraag ingediend dat aanvankelijk verwacht.

Tabel 20 Ruimte voor de rivier							
	Kasbudget 2023		Projectbudget		Oplevering		Toelichting
	huidig	vorig	huidig	vorig	huidig	vorig	
Project RvdR					2019	2019	
Projecten Nationaal							
Projectbudget RvdR afrondingen	8	7	2.245	2.250			
Programma	8	7	2.245	2.250			
Begroting (DF 1.01.03)	9	7					

Tabel 21 Maaswerken							
	Kasbudget 2023		Projectbudget		Oplevering		Toelichting
	huidig	vorig	huidig	vorig	huidig	vorig	
Project Maaswerken							
Projecten Zuid-Nederland							
Grensmaas	3	2	115	115	2017/2027	2017/2027	
Zandmaas	2		392	399	2020	2020	
afrondingen		- 1					

	Kasbudget 2023		Projectbudget		Oplevering		Toelichting
	huidig	vorig	huidig	vorig	huidig	vorig	
Programma	5	1	507	514			
Begroting (DF 1.01.04)	5	1					

Tabel 22 Realisatieprogramma waterveiligheid

	Kasbudget 2023		Projectbudget		Oplevering		Toelichting
	huidig	vorig	huidig	vorig	huidig	vorig	
Projecten Nationaal							
Programma HWBP							
HWBP Rijksprojecten	32	31	698	704			
HWBP Waterschapsprojecten	393	447	6.898	6.841			
HWBP Overige projectkosten (programmabureau)	12	7	167	149			1
Maatregelen i.r.t. rivierverruiming Wettelijk BeoordelingsInstrumentarium 2023	5	2	40	28			2
Landelijk Verbeterprogramma Regionale Rijkskeringen	4		10	2			3
Zandhonger Oosterschelde	1		11	11			
Kennisprogramma Zeespiegelstijging	2	2	9	9			
Meanderende Maas	6		8	8			
Projecten Noord-Nederland							
Afsluitdijk	5	2	7	7			
Projecten Oost-Nederland							
Kribverlaging Pannerdensch Kanaal	19	11	31	31	2023	2023	
IJsseldelta 2e fase (Reevesluis)	0	1	96	96	2021		
Monitoring Langsdammen Waal	0	2	5	5			
Projecten Zuidwest-Nederland							
Overige onderzoeken en kleine projecten	0		89	89			
Dijkversterking en herstel steenbekleding	3	1	830	830	2023	2023	
Projecten Zuid-Nederland							
Beekdalen	8		33				4
afrondingen	2	- 1					
Programma	492	505	9.112	8.990			
Begroting (DF 1.02.02)	409	459					
Overprogrammering (-)	- 83	- 46					

Toelichting

1. De verhoging van het projectbudget betreft een overboeking vanuit de apparaatskosten Rijkswaterstaat interne kosten HWBP.
2. De verhoging van het projectbudget met € 12 miljoen betreft een overboeking vanuit de reserveringen voor verdere uitvoering van de regeling Wettelijk BeoordelingsInstrumentarium 2023.
3. De verhoging van het projectbudget met € 8 miljoen betreft een overboeking vanuit de reserveringen voor verdere uitvoering van het Landelijk Verbeterprogramma Regionale Rijkskeringen.
4. De verhoging van het projectbudget met € 33 miljoen betreft de 1e tranche overboeken van de CA-gelden die op de aanvullende post Beekdalen staan bij het ministerie van Financiën.

Tabel 23 Verkenningen en planuitwerking waterveiligheid

Projectomschrijving	Budget		Openstelling		Toelichting
	Huidig	Vorig	Huidig	Vorig	
Projecten Nationaal					
Reservering Areaalgroei	23	14			
Integraal Rivieren Management (IRM) (project Paddenpol)	153	23	2025	2025	1
Projecten Noordwest-Nederland					
EPK Planuitw. en verkenningen Waterveiligheid	11	11			
Projecten Zuid-Nederland					
Meerkosten rivierversuiming Rijn en Maas	212	177			2
Projecten Oost-Nederland					
IJsseldelta 2e fase afronding	102	101	2024	2024	
Totaal programma planuitwerking en verkenning	501	326			
Begroting DF 1.02.01	501	326			

Toelichting

1. Vanuit de reservering Integraal riviermanagement is € 130,8 miljoen voor de uitvoering van dit programma toegevoegd.
2. Vanuit de reservering Meerkosten rivierversuiming Rijn en Maas is € 35 miljoen voor de uitvoering van dit programma toegevoegd.

Artikel 2 Investeren in zoetwatervoorzieningen

Mutaties Eerste suppletoire begroting 2023 (bedragen x € 1 miljoen)

Tabel 24 Realisatieprogramma zoetwatervoorziening

Projectomschrijving	Kasbudget 2023		Projectbudget		Oplevering		Toelichting
	huidig	vorig	huidig	vorig	huidig	vorig	
Projecten Nationaal							
Deltaplan Zoetwater	30	10	82	77			
Impulsregeling ruimtelijke adaptie	136	96	202	201			
Zoetwatermaatregelen	44	30	235	241			
Projecten Zuidwest-Nederland							
Ecologische maatregelen Markermeer	1	1	10	10	2021/2022	2021/2022	
Besluit Beheer Haringvlietsluizen	1	1	84	84	2018/2029	2018/2029	
Afrondingen							
Programma	212	138	613	613			
Begroting (DF 2.02.02)	212	138					

Artikel 4 Experimenteren cf. art. III Deltawet

Mutaties Eerste suppletoire begroting 2023 (bedragen x € 1 miljoen)

Tabel 25

Projectomschrijving	Kasbudget 2023		Projectbudget		Oplevering		Toelichting
	Huidig	Vorig	huidig	vorig	Huidig	Vorig	
Afsluitdijk	332	243	2.168	2.154	2025	2025	1
Totaal programma	332	243	2.168	2.154			
Begroting DF 4.02.01	332	243					

Toelichting

1. In 2024 wordt € 10,7 miljoen aan het projectbudget toegevoegd vanuit de investeringsruimte (art. 5.04) ter financiering van gemaakte coronakosten. Daarnaast is aan het projectbudget € 3,8 miljoen prijscompensatie 2022 toegevoegd.

Artikel 7 Investeren in waterkwaliteit

Mutaties Eerste suppletoire begroting 2023 (bedragen x € 1 miljoen)

Tabel 26 Realisatieprogramma Kaderrichtlijn water							
Projectomschrijving	Kasbudget 2023		Projectbudget		Oplevering		Toelichting
	huidig	vorig	huidig	vorig	huidig	vorig	
Projecten waterkwaliteit							
Projecten Nationaal							
KRW 1e tranche			30	30			
KRW 2e en 3e tranche afrondingen	72	59	670	666	2027	2027	
Totaal programma	72	59	700	696			
Begroting DF 7.01.01	72	59					

Tabel 27 Realisatieprogramma waterkwaliteit							
Projectomschrijving	Kasbudget 2023		Projectbudget		Oplevering		Toelichting
	huidig	vorig	huidig	vorig	huidig	vorig	
Projecten waterkwaliteit							
Projecten Nationaal							
Bijdrageregeling medicijnresten	12	10	65	65			
Verruiming vaargeul Westerschelde	0		26	26			
Grote wateren	14	12	211	198	2032	2032	1
DAW Projecten (subsidies aan o.a. Kadaster, LTO)	8	11	28	28			
afrondingen	1	- 1					
Totaal programma	35	32	330	317			
Begroting DF 7.02.01	35	32					

Toelichting

1. De verhoging van het projectbudget betreft een overboeking naar ministerie LNV om RVO-SBB ook meerjarig extra personeel te kunnen laten werven. LNV kan die capaciteit vanaf 2024 vanuit haar begroting financieren; voor 2023 boekt lenW € -2 miljoen over naar LNV. Daarnaast wordt € 14 miljoen aan het projectbudget toegevoegd vanuit de reserveringen art 5.04 ten behoeve van de verdere uitvoering van PAGW.

Tabel 28 Verkenning en planuitwerking waterkwaliteit					
Projectomschrijving	Budget		Oplevering/openstelling		Toelichting
	Huidig	Vorig	Huidig	Vorig	
EPK Planuitwerking en verkenningen Waterkwaliteit	7	14			
Projecten Zuid-Nederland					
Grevelingen	106	105	2028-2029	2028-2029	
Totaal programma planuitwerking en verkenning	113	119			
Begroting DF 7.02.02	113	119			